

DIALOG

Kresťanský diskusný mesačník

XI. ročník ● 2/2018

O B S A H

Fórum O SPOLOČENSTVE Karol Moravčík, Július Stupka	4
PIESEŇ Ivan Valenta	6
MISIA JE ZÁKLAD O. Kolarovský/E. Mihočová	7
Téma KRÁČAŤ SVOJOU KALVÁRIOU Daniel Pastirčák	12
Filozofické okienko KRISTOVO VÍŤAZSTVO Ján Henžel	17
Misia MELAMCHI PROJEKT Peter Kuruc MISIA MEDZI ŠTUDENTMI Beata Szejder	21
BILLY GRAHAM U OTCA Tibor Máhrik	25
Avízo ISTANBULSKÝ DOHOVOR	28
Úvahy z trolejbusu ODPUSTENIE Tomáš Komrška	29
Na margo dní ZA HRANICOU Miroslav Kocúr	30

Jana Michalová: Izraelské štruktúry

Časopis Dialóg vychádza s podporou Cirkvi bratskej, ale obsah jednotlivých príspevkov nevyhnutne nevyjadruje duchovné presvedčenia Cirkvi bratskej.

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €, (podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky: cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:

IBAN: SK7611000000002621041859, BIC: TATRSKBX, VS: 2018

Redakčná rada: Štefan Markuš (predseda), Tibor Máhrik, Bohuslav Piatko, Rastislav Števko, **Šéfredaktor:** Bohuslav Piatko, bpiatko@swanmail.sk, **Jazyková úprava:** Gitka Čížiková

Dizajn a grafické spracovanie: Martin Piatko

Sídlo vydavateľa: Živnostenská 2, 811 06 Bratislava, IČO: 35 757 43

Adresa redakcie: Sadová 28, 900 51 Zohor, č. tel.: 0903 474 142, e-mail: svatava@swanmail.sk, web: www.dialog.cb.sk

Vydavateľ: Media Svatava, spol. s r.o. **Vyšlo:** 23. 3. 2018 **Tlač:** Express tlač

Prvá strana obálky: J. Beliš - Brána, dvere, kríž

EV: 2670/08 **ISSN:** 1337-6985

PREVRACANIE STOLOV PRED VEĽKOU NOCOU

Marek 11, 15-19

MAREK MARKUŠ
(CB Bratislava-Cukrová,
Predseda predstavenstva
vydavateľstva Porte Libri)

Ježiš až do pondelka pred Veľkou Nocou neprejavil voči Chrámu veľkú úctu. Keď sa učeníci nadchýnali mohutnosťou jeho stavby, len im lakonicky povedal: „*nezostane tu kameň na kameni, všetko bude zbúrané...*“ (Mk 13). Keď sa ho Samaritánka pýtala, že či je tým pravým miestom modlitby príroda alebo Chrám, odpovedal jej, že to je jedno – dôležité je modliť sa „*v Duchu a v pravde...*“ (Jn 4). Takže, naozaj – prečo sa Ježiš tak rozvášnil kvôli šmelinárom v Jeruzalemskom chráme? Je pondelok Veľkonočného týždňa. Do piatku zostávajú Ježišovi posledné štyri dni života. Je čistenie tohoto pelechu lotrov naozaj také dôležité? Prečo si Ježiš pletie bič?

Ježiš pri čistení chrámu cituje proroka: *Môj dom sa bude nazývať domom modlitby pre všetky národy!*“ (Iz 56, 7). To, čo Ježiša tak nahnevalo nie je, že chrám prestal byť miestom modlitby a pravej bohoslužby. Ale že nie je miestom modlitby **PRE VŠETKY NÁRODY**. Lebo o tom hovorí Izaiáš – o prístupe k Bohu pre eunuchov, o prístupe k Bohu pre cudzincov a všetkých, ktorí sú vonku, mimo.

Požehnanie pre všetky národy zeme bolo Božím zámerom od počiatku. Abrahám dostal pre svoje potomstvo zaslúbenie, ale Boh mu jedným dychom dáva aj úlohu – byť požehnaním pre iných: *Urobím z teba veľký národ, požehnám ťa... (ale ty) buď požehnaním! ... V tebe budú požehnané všetky pokolenia zeme.* (Gen.12, 1-3).

Zmyslom zákona bolo, aby Izrael uctieval a miloval jediného Boha, aby vzťahy v rodine boli plné vernosti a úcty, aby majetkové pomery boli čestné, aby ekonomické pravidlá zabezpečili dôstojné zaopatrenie chudobných, utečencov a všetkých postihnutých, aby starostlivosť o pôdu nebola drancovaním, ale múdрым spravovaním. K tomu všetkému diétne a hygienické nariadenia, ktoré pomáhali k zabezpečeniu zdravia. Izrael mal byť tým svetlom na vrchu, ktoré sa nedá skryť, ako im opakovane hovoril Izaiáš: *Ustanovujem ťa za svetlo všetkých národov, aby si bol mojou spásou až do končín zeme.* (Iz49, 6). Izrael mal byť svojím životom vzorom pre okolité národy, aby tie mohli povedať: „Aj my tak chceme žiť.“ A Izrael, ako otvorená brána, ktorá všetkých pozýva k pravému Bohu, im mal odpovedať slovami 67. Žalmu: *Nech tvoju cestu a tvoju spásu poznajú na zemi všetky národy! Nech národy plesajú a radujú sa, že ich súdiš nestranne a vedieš národy na zemi!*

Ale Izrael sa namiesto toho stal pyšným a prísnyim vrátnikom, ktorý rozhoduje a posudzuje, kto patrí do vnútra a kto musí ostať von, kto vstúpiť môže a kto určite nie – nielen eunuchovia a cudzinci, ale aj všetky ženy, ľudia s akýmkoľvek postihnutím a mnohí ďalší boli vylúčení. A toto Ježiš chrámovým zákonníkom vykričal už predtým: *Beda vám, zákonníci a farizeji, pokrytci! Zatvárate nebeské kráľovstvo pred ľuďmi. Sami doň nevchádzate, a tým, čo by chceli vojsť, nedovoľíte.* (Mt 23, 13).

Preto si Ježiš pletie bič.

Preto Ježiš prevracia stoly na nádvorí pohanov – aby uvoľnil cestu pre všetkých tých, ktorých Izrael odmietal pustiť k Bohu. Ježiš si pletie bič, pretože miluje etiópskeho eunucha, ktorý je vonku (Sk

8). Pretože miluje chromého, ktorý od narodenia denne sedí pri Krásnej bráne, ale v Chráme nikdy nebol (Sk 3). Pretože miluje Sýrčanku, s ktorou sa prednedávnom stretol v Týre a ktorá už ani nebojuje s tým, že má v židovskej spoločnosti hodnotu psa pod stolom (Mk 7).

A práve to, že tak činí pár dní pred svojou smrťou, dáva tejto dráme väčší rozmer – Ježiš v Chráme pokračuje vo vypratávaní cesty k Bohu. A najväčší stôl – stôl smrti, bude musieť prevrátiť už v piatok. Bude sa zdať, že ten bol pre neho priveľký, ale On ho v nedeľu ráno rozláme a naveky odhodí! Na Veľkú Noc 2018 nám všetkým prajem, aby Ježiš poprevracal v našich postojoch a v našom myslení zopár stolov – aby sa naše spoločenstvá stali otvorenou bránou, ktorá opäť pozýva k Bohu „všetky národy“ ■.

PRVÝ LIST KORINŤANOM

KAPITOLA 9, VERŠE 16 – 32

Napriek všetkým ideálom o tolerancii sa každá spoločnosť delí na tábory – skupiny prívržencov určitej politiky a ekonomiky. Ešte viac ako politika ľudí rozdeľujú „hodnotové“ otázky. Tým sa myslia názory na etiku, morálne normy – a tu sa zasa ľudia rozchádzajú v názore, či majú zaväzovať všetkých alebo len jednotlivcov v ich súkromí. Normám vždy predchádza nejaká filozofia a náboženstvo a dôsledkom sú určité kultúrne modely, ktoré majú ambíciu stať sa trendovými. Toto všetko citlivo vníma množstvo ľudí, takže niet divu, keď z etických, kultúrnych a náboženských rozdielov vznikajú spory, niekedy až tzv. „kultúrne vojny“. Deliaci čiara v týchto sporoch nemusí prebiehať len medzi náboženskými a sekulárnymi ľuďmi; ide aj naprieč kresťanskými spoločenstvami, prebieha vo vnútri katolíckej cirkvi aj cirkví protestantských.

O SPOLOČENSTVE

KAROL MORAVČÍK

(Rímskokatolícky farár v Bratislave-Rači.)

Keď čítame Prvý a Druhý list apoštola Pavla Korinťanom, vidíme, že Pavol reaguje na viaceré spory v mladej korintskej cirkvi. Opakovane bráni svoju apoštolskú autoritu pred tými, ktorí ho spochybňovali. V 9. kapitole sa pustil do porovnávania s inými apoštolmi a kazateľmi, aby pripomenul, že on a jeho spolupracovníci sa zriekli bežných služieb, na ktoré mali nárok: *Nepoužil som z toho nič..., evanjelium hlásam zadarmo a nevyužívam práva, ktoré mám pri hlásaní evanjelia* (1 Kor 9, 15–18). V ďalších riadkoch vysvetlí Pavol svoj postoj. Najprv konkrétne, keď píše, že pre Židov (ľudí pod zákonom) sa stal akoby Židom, človekom akoby pod zákonom – i keď nie je pod zákonom, aby získal tých, čo sú pod zákonom. A podobne pre tých, čo sú bez zákona, stal sa akoby človekom bez zákona – i keď nie je bez zákona Božieho, ale je pod zákonom Kristovým, aby získal tých, čo sú bez zákona. Potom to vysvetlí duchovnejšie: *Pre slabých som sa stal slabým, aby som získal slabých. Pre*

všetkých som sa stal všetkým, aby som zachránil aspoň niektorých (1 Kor 9, 20–22). Táto Pavlova reč môže vyvolať viacero nedorozumení. Niekomu môže vyznieť ako sebachvála. Inému prekáža jeho vyjadrenie, že chce ľudí získať – nemáme dobrú skúsenosť s ľuďmi, ktorí chcú na nás uplatniť svoj vplyv. Najväčšie nedorozumenie však vyplýva z Pavlovej ochoty byť akoby Židom i pohanom, konzervatívcom aj liberálom.

O sebachválu Pavlovi určite nešlo. Chcel zdôrazniť svoju autoritu kvôli evanjeliu. Takisto si nepotreboval niekoho podmaniť. A ak chcel byť solidárny s ľuďmi rôzneho životného štýlu a náboženskej praxe, nešlo o lacné prispôsobenie. *Všetko robím pre evanjelium, aby som sa stal evanjelia účastným* (1 Kor 9, 23) – uvedie Pavol hlavný dôvod svojho konania. Byť účastným evanjelia znamená pre Pavla mať účasť na Božom uzdravujúcom konaní v Ježišovi, konať ako on, konať s ním, mať účasť na jeho živote, utrpení a vzkriesení a z toho plynú-

cej moci a radosti. Jednoducho, evanjelium je program, ktorý zachraňuje človeka, ktorý ho žije, ako aj ľudí, pre ktorých ten človek žije. To je najvyšší cieľ. Nie byť Židom, nie byť človekom zákona, alebo naopak, chváliť sa príslušnosťou k inej národnosti a kultúre. Ak Pavol medzi ortodoxnými Židmi zachovával židovské tradície, tak nie preto, že sa pretvaroval, ale aby vyjadril rešpekt k ľuďom, s ktorými žil. Kultové tradície pre neho boli neutrálne; neosozili ani neškodili. Ak bol však medzi pohanmi, nepotreboval ich zaťažovať zákonmi, ktoré pre evanjelium nie sú potrebné. V tej dobe bol známy princíp transparentného učiteľa, podľa ktorého konal aj Sokrates. Učiteľ, ktorý chcel niečo svojich žiakov naučiť, žil dňom i nocou so svojimi žiakmi. Podľa tohto princípu sa žilo aj na stredovekých univerzitách, kde učiteľia a študenti tvorili jedno spoločenstvo, kolégium.

Z ľudovej slovesnosti poznáme vyjadrenia o jednom hnilom jablku, ktoré nakazí celý košík. Preto v tých najvážnejších otázkach máme sklon oddeľovať sa od tých, čo nemajú naše hodnoty. V súčasnom svete však ani rodičia nedokážu svoje deti izolovať od nežiaducich vplyvov. Preto musíme zvažovať, čo nás ovplyvňuje, ale našim cieľom nemôže byť ohrada okolo nášho hodnotového priestoru. Cieľom pre kresťana je evanjelium, jeho radostná a uzdravujúca sila! Liberáli sa môžu zdať konzervatívcami povrchní až odporní. Konzervatívni kresťania

sú však často odporní pre ľudí sekulárnych a liberálnych. Takéto vzájomné vymedzovanie sa vedie napokon k tomu, čo nazývame „kultúrna vojna“. Evanjelium však nie je kladivo ani sekera. Ježiš ho prirovnal k soli a kvasu. Ak naše evanjelium nekvasí, nesolí, nechutí, odpoveď je jednoduchá: Nie je to evanjelium.

V rakúskych novinách som sa nedávno dočítal, že v Rakúsku sa za minulý rok veľmi zvýšil počet krstov dospelých ľudí. V roku 2017 ich bolo 750. Z toho sú tri štvrtiny ľudia spomedzi migrantov – moslimov.

V rakúskej evanjelickej cirkvi sa bežne pripravuje na krst 10–20 dospelých ľudí ročne. Minulý rok to bolo 230 záujemcov. Keď sa novinári pýtali predstaviteľov cirkvi, či to moslimovia nerobia

zo zisťných dôvodov (aby ľahšie dostali azyľ), odpovedali, že vylúčiť sa to úplne nedá, ale príprava trvá dlho a počas nej je dost času spoznať, kto má úprimný záujem.

Úzkostliví kresťania bránia svoje hodnoty. Zdá sa, že už ani neveria, že sú schopní oslovit evanjeliom napríklad moslimov alebo ľudí sekulárnych. Problém je v tom, že evanjelium pre nich ani nie je hodnotou, ktorú chránia. Bránia len svoje predstavy, spôsoby a zákony, ktoré sú vždy ľudsky dočasné. Čo chceme chrániť? Z čoho naozaj žijeme? Z evanjelia Kristovho? To sa potvrdzuje samo – tým, že prináša uzdravenie a radosť. ■ *Kaplnka, 4. 2. 2018*

Evanjelium nie je kladivo ani sekera.

Ježiš ho prirovnal k soli a kvasu.

MÁME SPOLOČENSTVO MEDZI SEBOU?

JULIUS STUPKA (Kazateľ BJB vo Vavrišove)

*Ak hovoríme, že máme spoločenstvo s Ním a chodíme v tme, klameme a nerobíme, čo je pravda (1J 1, 6). Predpokladáme, že spoločenstvo s Pánom je bez akýchkoľvek ťažkostí samozrejmosťou, zvlášť, keď sa usilujeme, aby bolo čo najosobnejšie. Ak sa ešte porovnáme s bratom, ktorého sme museli napomenúť, vieme si to aj odôvodniť. Sme na tom lepšie ako on. Čo však človek nepostrehne je fakt, že sem-tam sa zdržuje v tme a nevie o tom. Nie a nie opustiť tmu a vykročiť do svetla. Apoštol Ján zdôvodnil príčinu pretrvávania v tme: *Ale ak chodíme vo svetle, ako On je vo svetle, máme spo-**

ločenstvo medzi sebou a krv Ježiša Jeho Syna, nás očisťuje od každého hriechu (7). Ale čo ak spoločenstvo medzi sebou strácame? Čo, ak sme spoločenstvo jedného s druhým zradili a stále nechápeme, že v tej chvíli sme sa ocitli v tme? Poviem to inými slovami, nemáme spoločenstvo jedného s druhým a konkrétny život v tme nás neruší. Nežijeme spoločenstvo medzi sebou a nekajáme sa, akoby sme žili nad – mimo očisťujúcej moci krvi Pána Ježiša. Prispôbujeme sa životu v tme. Podľahli sme zvädzaniu „nevinného“, avšak vždy ľstivého pokušenia. ■

Večerná pieseň

Věra Vášová, prel. Michal Slavka

Ivan Valenta

1. Ces - ta kon - či, už sa stmie - va, Pa - ne, už sa pri - po - zdie - va.

Zo - staň s na - mi, Pa - ne môj, Pa - ne môj.

9.1.2018

2. Do Ema-us podme dolu,
s učeníkmi, s Tebou spolu
hody sláviť, Pane môj,
Pane môj.

3. Daj nech v nás vždy srdce planie,
kým kráčame s Tebou, Pane,
oslovuj nás, Pane môj,
Pane môj.

4. Pane, už sa deň náš šerí,
lámaj nám chlieb pri večeri,
daj sa poznať, Pane môj,
Pane môj.

5. Tak pútnici unavení,
pospiechame nasýtení,
v náruč Tvoju, Pane môj,
Pane môj.

Máte pred sebou pieseň, ktorá vznikla pred pár týždňami – teda, dá sa povedať, že je to nová pieseň. Mnohým sa však môže zdať, že jej text je archaický, že nevystihuje vyjadrovanie moderného človeka, teda že nie je „nová“, že sa do dnešnej doby nehodí. Pieseň vznikla tak, že som si ju – ako báseň – obzvlášť všimol pri digitalizácii poézie Michala Slavku. Zaujala ma práve svojím vnorením sa do biblického príbehu s preklenutím do súčasnosti. Uvedomil som si, že máme málo piesní čerpajúcich z emauzského odkazu – „či nehorelo naše srdce?“ – a oslovil ma pokorný tón textu a jeho jednoduché stvárnenie. Ponechal som ho bezo zmien. Nech sa úplne nevytratí v našom dnešnom rýchlym svete tolerancia s čítaním a vyjadrovaním našich otcov a dedov. (Věra Vášová *1874, Michal Slavka *1921) *Ivan Valenta*

MISIA JE ZÁKLAD, NIE BONUS NAVYŠE

Sídlisko Terasa v Košiciach je druhým najväčším sídliskom na Slovensku, svojho času vraj bolo aj najväčšie v Československu. A práve v tomto prostredí v r. 2002 vznikol nový evanjelický cirkevný zbor, kde je farárom Ondrej Kolárovský. Cieľavedome sa venuje misijnej práci. Misii sa pravidelne venujeme aj my – misii nasmerovanej smerom von i vnútrocirkevnej. O tej druhej – vnútrocirkevnej sme hovorili v besede v minulom čísle pod názvom Obnova zborov. Do besedy sme pozvali zástupcov troch evanjelických cirkví – Bratskej jednoty baptistov, Kresťanských zborov a Cirkvi bratskej. V dnešnom rozhovore o misijnom prostredí v evanjelickej cirkvi sa rozpráva **EMÍLIA MIHOČOVÁ S ONDREJOM KOLÁROVSKÝM.** / Foto: ĽUBO BECHNÝ

Témou nášho rozhovoru sú tzv. Misijné siete. Kedy a za akých okolností ste sa do týchto sietí „chytili“ vy sám?

Myšlienkou misie som bol oslovený ešte ako malý chlapec na detskej besiedke, kde som okrem biblických príbehov prvýkrát počul aj príbehy misionárov, ako bol Hudson Taylor v Číne alebo Amy Carmichaelová v Indii. Pod ich vplyvom som sa aj ja prvýkrát zatúžil stať misionárom niekde ďaleko. Ako čas bežal, zhodnotil som svoje telesné i zdravotné dispozície a od tejto myšlienky som upustil. Ale nie celkom. Oslovený evanjeliom som túžil zvestovať ho ďalším. Preto ma vždy zaujímali otázky, ako oslovit evanjeliom človeka, ktorý je nenáboženský, napr., aj myšlienky nemeckého teológa Dietricha Bonhoeffera.

Pojem misia znamená poslanie. Aké je to naše?

Je to široký pojem. V cirkvi iste potrebujeme premýšľať o svojom poslaní, hovoriť o tom, ale aj konať. Napríklad štúrovcí vnímali svoje poslanie v obrode slovenského národa. To iste nebola tá klasická misia, ale napĺňanie istého poslanca v širšom zmysle slova. Osobne som hlboko presvedčený, že Ježišovo Veľké poverenie: *Činite mi učeníkmi všetky národy...* (Mt 28, 19 – 20) stále platí.

Ak by ste mali pretaviť myšlienku misie do jedného slova, aké by bolo?

Pohostinnosť. Ak človek nedokáže byť pohostinný voči cudzím, nedokáže byť ani misijný. Potrebujeme sa cvičiť v nezištnej pohostinnosti. Pre nás je prirodzené byť pohostinný voči svojim

vlastným alebo voči niekomu, od koho niečo môžeme očakávať, ale len málo sme pohostinní voči skutočne cudzím ľuďom, ktorí nám to nemôžu oplatiť. Pán Ježiš povedal slová o napojení pohárom vody jedného z maličkých... Tie slová poznáme a môžeme o nich teologicky viesť rozpravy, ale – čo je dnes tým pohárom vody pre niekoho, kto je v našich očiach malý, nevýznamný, či dokonca nežiaduci? Možno je to šálka kávy po službách Božích, alebo pozvanie niekoho k sebe na návštevu, alebo diakonia tým, ktorých si naša spoločnosť nevyšima...

Možno medzi spôsoby, akými odovzdávame evanjelium, zaradiť aj kázeň?

Kvalitná kázeň je iste potrebnou podmienkou pre misiu, ale zda-

leka nie postačujúcou. Aj apoštol Pavol nás učí, že zvestovanie slovom je dôležité. Obávam sa však, že v našej kultúre sa príliš uspokojujeme so zjednodušujúcim konštatovaním, že kázanie je misia. Misia je aj kázanie, ale misiu nemožno zredukovať len na kázanie. Čo sa týka kázania, mám aj silnú osobnú skúsenosť. Bolo to na službách Božích, počas bežnej kázne, keď som vnímal silné volanie od Pána Boha k pokániu, k tomu, aby som svoju vieru zobral vážne. Ja osobne preto verím v zmysel služieb Božích a kázania.

Pochádzate z farárskej rodiny – obaja vaši rodičia boli v službe, vaša mama Zuzana je pôvodom z Juhoslávie. Nerozmýšľali ste nad pôsobením v zahraničí?

... a môj otec bol pôvodom z Maďarska, obaja dolnozemplávi Slováci, k čomu sa hlásim. Nad misijným pôsobením v zahraničí som premýšľal, dokonca ma svojho času volali aj do Kanady či USA pôsobiť tam v slovenských zboroch, ale to je už dávna minulosť. Moje životné cesty smerovali inde... Pre Bratislavčana je aj východné Slovensko iná krajina, iný jazyk i mentalita (smiech). Ale vážne. V súčasnosti zahraničie prichádza k nám. Máme nemalú menšinu ľudí z Ázie, najmä Vietnamu, spoluobčanov z moslimských krajín, máme tu veľkú rómsku populáciu a zanedbaná sa môže cítiť aj maďarská, či iná menšina. Mnohé cirkvi v zahraničí robia svoju zahraničnú misiu doma – medzi utečencami alebo prisťahovalcami, poznám príklady z USA či Fínska... My o tom ani neuvažujeme.

Dá sa o cielenej misii hovoriť už v dobe reformácie?

O misii v úzkom zmysle slova ako o evanjelizácii národov asi skôr nie. Aspoň nie medzi protestantmi. Tí mali dosť starostí v Európe, aby sami prežili tlak protireformácie. Dá sa hovoriť o katolíckej misii a trochu neskôr

niektoré prebudenecké protestantské hnutia oživilo myšlienku misie „medzi pohanmi“. Dnes však mnohých pohanov máme už aj doma, ľudí, čo sa odcudzili cirkvi i Pánu Bohu. Žijeme v globálnom svete a kresťanov nájdete skoro všade, ale rovnako aj pohanov.

Prečo je rozhadzovanie misijných sietí dnes taká naliehavá potreba?

Misia je v prvom rade vecou vernosti Kristovmu príkazu, nášmu poslaniu ako cirkvi... Už to je deformované, hoci hlboko zakorenené, ak chápeme misiu ako niečo navyše popri našej bežnej činnosti...

Ide v misii len o získavanie ľudí pre Krista, alebo je za tým niečo viac?

Čo môže byť viac ako získať ľudí pre Krista? Ale určite je v misii mnoho toho, čo je v nej prítomné – ako napríklad sociálna či iná praktická pomoc a podpora. V dnešnej dobe sa stále viac presadzuje holistické chápanie misie. To znamená, že so zvestovaním evanjelia ide ruka v ruku aj praktická pomoc. Ono to bolo prítomné aj v minulosti, ale dnes je to viac akcentované.

Patrí k výzvam, ktoré majú dnes určovať naše misijné úsilie, aj rapidný úpadok členov ECAV o 56-tisíc v rozpätí desiatich rokov? Skutočne ide iba o prirodzený demografický úbytok?

Nie som kompetentný toto vyhodnocovať. Môžem hovoriť len o svojich dojmach a pozorovaniach. A tie mi hovoria, že nejde len o demografiu. Ide aj o to, že mnohí, ktorí sa ešte aj dnes aspoň formálne hlásia k cirkvi, strácajú k nej reálny vzťah. Do srdca nikomu nevidím, ale z mnohých pastorálnych rozhovorov pri krstoch, sobášoch, konfirmácii či pohreboch mi vychádza, že mnohí stratili reálny vzťah k Pánu Bohu (alebo ho nikdy ani nenašli). Mnohí sú tzv. koliesko-

ví kresťania. Prídu do cirkvi len na kolesách – v koči ku krstu, v limuzíne na sobáš a v pohrebnom aute na cintorín... Neraz sa hovorí, že ECAV nie je výberová cirkev len pre niektorých, ale že sme tu pre všetkých. Ale kde sú tí všetci? Zdá sa, že skutočnosť je celkom opačná – že dokážeme osloviť len veľmi úzku skupinu ľudí a reálne tu nie sme pre všetkých.

Aká by mala byť správna motivácia nášho misijného konania? Keďže od počtu členov cirkvi závisí príspevok od štátu a spoločenský vplyv, motívy môžu byť kadejaké...

Prvoradá by mal byť príkaz Pána Ježiša Krista, ale aj to ostatné nám môže pomôcť nanovo ho objaviť... Osobne si myslím, že práve finančné tlaky by mohli zatriasť našou sebaspokojnosťou a prebudiť nás zo spánku Šipkovej Ruženky...

STRATÉGIA RASTU

Sú v slovenskom prostredí cirkvi, ktoré štatisticky vykazujú rast?

Záleží asi od toho, aké štatistiky berieme do úvahy. Skutočne systematický rast vykazujú asi len Apoštolská cirkev, ktorá programovo a dlhodobo vyvíja nemalé misijné úsilie pretavené aj do zakladania nových zborov. U iných cirkvi vidno skôr pokles, či spomaľovanie poklesu. U tzv. ľudových cirkvi sa aj prípadný nárast aktívnych členov neprejaví hneď na štatistikách, pretože sa tradične k týmto cirkvám hlásia aj mnohí, ktorí svoju vieru nejako zvlášť výrazne nepraktizujú. V tomto smere je asi relevantnejšie pozeráť na štatistiky návštevnosti služieb Božích, vekové zloženie členov cirkvi a pod.

Najrýchlejšie rastúcou skupinou sú ľudia bez vyznania – vieme vôbec, ako ich efektívne osloviť?

Mňa osobne by ani tak netrápilo to, že niekoho osloviť nevieme,

ako ma trápi skôr to, že sa o to ani len cielene nepokúšame! Treba si však uvedomiť, že ľudia bez vyznania sú rôznorodá skupina, preto nejaké šablónové či uniformné riešenia tu iste nefungujú. Ďalšou našou tragédiou je, že sa nám nedarí účinne osloviť ani tých, ktorí ešte aký-taký vzťah k cirkvi majú. Boli síce nejaké pokusy aj v minulosti a sú skupiny v cirkvi, ktoré sa o to pokúšajú, ale chýba cieleňá podpora zhora. Akoby sme ešte neprijali realitu, v akej sa nachádzame. Bohoslužobný život, liturgia, organizácia cirkvi, personálna politika, programové ciele, nič z toho primerane nereflektuje nové výzvy, v akých sa ako cirkev nachádzame.

Je práve rast tým správnym indikátorom?

Toto je ošemetná otázka. Rast sám osebe nie je a ani nemôže byť kritériom. Aj rakovina rastie a veľmi, a predsa takýto rast si neželáme. Pri organizmoch je to tak, že ak sa zastaví rast, organizmus umiera. Cirkev je prirovnaná ku Kristovmu telu – organizmu. Ak nerastie, zákonite upadá, umiera. Preto slová o tom, že nie je podstatný rast, ale vernosť, sú buď nepochopením podstaty veci alebo lacným alibizmom. Všetko živé a zdravé v prírode rastie, niekde je rast viditeľný (bambus, zelenina), inde je pomalý (strom rastúci v ťažkých podmienkach). Pre mňa je teda otázkou, či sme ako cirkev zdraví, nielen vieroučne, ale aj svojim kresťanským životom. A čo sa týka vernosti, či sme verní nielen svojim vyznaniám (Symbolickým knihám), ale aj misijnému príkazu Pána Ježiša!

Môže byť jednou z ciest k rastu zakladanie nových cirkevných zborov?

Je to jedna z najúčinnějších stratégií na zabezpečenie zdravia a rastu cirkvi. Toto by bola zaujímavá téma sama osebe. Naša skúsenosť z Košíc toto tiež potvrdzuje. Už len samotný fakt, že

vznikol ďalší cirkevný zbor, viedol k tomu, že v materskom cirkevnom zbore účasť na službách Božích neklesla a v novom zbore stúpila. Inými slovami, úhrne chodí teraz v Košiciach viac ľudí na služby Božie ako pred vznikom nášho cirkevného zboru. A pritom za tým nie je ani nejaké zvláštne misijné úsilie, ale jednoducho fakt, že cirkev prišla bližšie k ľuďom.

Neodoberá nám chuť uvažovať nad zakladaním nových zborov fakt, že máme množstvo upadajúcich, ktoré treba najskôr zachraňovať?

To je slepá ulička. Jednoducho treba prijať fakt, že niektoré zbory nezachránime. Ak tam už reálne nežijú ľudia, tak tam zostane len prázdna budova. V takom prípade treba takýto cirkevný zbor dôstojne „pochovať“ so všetkou úctou a vďakou za to, čo Pán Boh na tomto mieste v minulosti vykonal.

Čo v prípade, ak je cirkev rovnako verná misijnému príkazu ako vierouke, a výsledky aj tak neprichádzajú?

Treba povedať, že výsledky nie sú našou vecou. Aj roľník vie, že nie každý rok je úrodný. Dokonca niekedy môže prísť aj hlad. A predsa každú jar s nádejou seje. Myslím, že my nie sme ešte v tomto štádiu. U nás je skôr problém, že sejeme veľmi málo. Z dejín poznáme mnoho prípadov neúspechu misie – v Biblii je to napríklad Jeremiáš, v dejinách mnohí predreformátori ako John Wycliffe. Napríklad aj slávny David Livingstone vraj za celý život obrátil k viere len jedného Afričana... Vyhodnotiť dôvody „neúspechu“ treba robiť od situácie k situácii, pretože môžu byť rôzne. To však neznamená, že nemáme vyvinúť úsilie. V Novej zmluve máme mnoho príkladov a inštrukcií, čo aj v takých prípadoch robiť. A to, čo my dnes môžeme hodnotiť ako neúspech, môže byť príprava pôdy pre ďalšiu generáciu a neskorší úspech.

V porevolučnom období boli populárne veľké evanjelizácie na štadiónoch. Prečo už podľa vás táto stratégia „nefunguje“?

Pretože to takto ani Pán Boh nemienil. Aj u Pána Ježiša fungovali veľké masové zhromaždenia len dočasne. To nie je miesto, kde sa odohráva skutočná zmena, posvätenie, učeníctvo a pod. Veľká evanjelizácia môže priniesť rozruch, alebo tiež môže byť žatvou toho, čo bolo pripravované dlhé roky. Mne osobne však tento spôsob nie je prirodzene blízky, hoci napr. projekt Pro Christ podporujem a fandím mu.

Aké spôsoby oslovenia človeka evanjeliom sú efektívne dnes?

Tak ako sú rôzni ľudia, treba používať aj rôzne spôsoby. Problémom cirkvi je, že používa akoby len jednu šablónu. Ale toto bolo pravdou už aj v dobe apoštola Pavla. Prečo by inak hovoril, že Židom je Žid a Grékov Grék? Aj on si uvedomoval, že nemôže používať rovnaké postupy pri rôznych skupinách ľudí. Napokon to z jeho misijnej práce aj zreteľne vidno. To isté evanjelium podával rôznymi spôsobmi. Niekedy bol úspešnejší a inokedy ho aj kameňovali... Preto si dnes treba položiť otázku: Kto stojí pred mnou? Koho chcem osloviť? A z toho by potom mali vychádzať aj rôzne formy práce.

Je niečo, čo je spoločne platné?

Asi to, že človek musí byť autentický a poctivý v tom, čo hovorí a robí. A dôležitý je vzťah, čiže osobný záujem o druhého človeka. Tam to všetko začína. Ale doba je rýchla, a preto aj formy sa môžu meniť. To, na čo reagovali ľudia pozitívne včera, dnes už nemusí fungovať. Rastúci individualizmus a tiež digitalizovanie sveta radikálne mení spôsoby fungovania ľudí, najmä mladej generácie. Dobré je, že nemusíme začínať na zelenej lúke, ale aj v tomto by sme sa mohli učiť

od našich partnerských cirkví v zahraničí.

Jedna zo základných a úplne jednoduchých marketingových téz hovorí: „Ak chceš dôjsť do cieľa, musíš mať premyslenú cestu, ako sa k nemu dostať.“ Má ECAV niečo ako misijnú stratégiu?

Vy o nejakej viete? Ja nie... Môj nebohý otec vravieval: kde chýba koncepcia, prevláda antikonceptcia... Pred asi desiatimi rokmi boli pokusy o misijnú stratégiu, dokonca aj na úrovni synody, ale to je už dávno zapadnuté prachom.

KOŠICE - TERASA

Ktoré formy „misijných sieťí“ sa osvedčili vo vašom cirkevnom zbore?

Vedel by som dlho hovoriť o tom, čo sa neosvedčilo... Za uplynulých 15 rokov sme skúsili všeličo. Ale povedal by som, že najväčším úspechom bolo, že sme prišli vznikom nového cirkevného zboru bližšie k ľuďom, že sa začali diať aktivity bližšie tam, kde tí ľudia žijú. A to ich pritiaхло. Vyskúšali sme aj väčšie evanjelizácie, ale bez dôslednej následnej práce nemali väčší efekt. So záujmom sa stretávajú rôzne tematické stretnutia pre špecifické cieľové skupiny, napr. pre rodičov, manželov, vdovy a vdovcov... Asi najväčší záujem je o nedeľu Národného týždňa manželstva či Zborový deň, kedy strávime ako cirkevný zbor skoro celý deň spolu. Z iných aktivít to boli rodinné tábory alebo rodinné skupinky.

Aké ovocie toto snaženie prinieslo?

Skôr vo vnútro-misijnej rovine – aktivizácie dovedty pasívnych členov cirkvi. Nemôžem povedať, že by sme boli nejako úspešní v misii smerom navonok. Prišlo k nám síce niekoľko málo jednotlivcov aj „zo sveta“, ale to bolo skôr na základe ich záujmu ako našim úsilím. K tomu, že nás našli, však pomohlo, že sme mali

a máme webovú stránku. (Aj keď dnes už zastaranú a plánujeme ju celú prekopávať.)

Založili ste aj materskú školu, zaznamenali ste vďaka tomu príliv nových ľudí do zboru?

Skôr nám robí dobré meno v komunite a tiež je príjemným bonusom pre tých rodičov z nášho cirkevného zboru, ktorí využívajú jej služby. Myslím, že sme ešte stále nedocenili jej potenciál a stále sa učíme. Cirkevná škola je určite výborným priestorom na stretnutie ľudí viery s ľuďmi, pre ktorých viera nehrá až takú podstatnú rolu v živote. A tak aj u nás sa okolo škôlky nabaľujú rôzne ďalšie akcie, kde spolupracuje škola, rodičia a cirkevný zbor (najmä detská besiedka). Veľmi úspešné sú napr. olympijský deň, výlety do prírody, komunitná záhrada, ponúkame kurzy pre rodičov, ako aj stretnutia pre manželov. Myslím si, že ešte stále nevyužívame celý potenciál, ktorý tu je.

Košice sú univerzitným mestom – nechýba vám v tomto prostredí pastoračné centrum? Stačia sa zboroví farári pastorálne postarať aj o početnú skupinu vysokoškôlkov?

Pastoračné centrá určite chýbajú... V tomto cirkvi prepásla v uplynulých rokoch veľa príležitostí. Povedať, že misia je úlohou miestneho cirkevného zboru, je síce pravda, ale keď to nejde, tak tomu treba trochu pomôcť. A v tom by mohli byť účinnou pomocou duchovní pracovníci so špecializovaným zameraním, napr. v nemocniciach, na univerzitách, vo väzniciach a podobne. Napr. pre rómsku komunitu, sociálne znevýhodnených, cudzincov (Uvažovali ste už niekedy o veľkom misijnom poli medzi Vietnamcami žijúcimi na Slovensku?), prisťahovalcami a pod.

Ako si spomínate v koncepte témy na dnes už zosnulého

farára Michala Hreška, ktorý na Terasе žil po odchode do dôchodku?

Bol aktívnou súčasťou nášho cirkevného zboru od jeho vzniku. Vždy sa veľmi živo zaujímal o misiu a evanjelizáciu, aktívne podporoval naše misijné aktivity. Keď prišiel na návštevu nejaký misionár, rád s ním strávil aspoň pár chvíľ v rozhovore. Jeho nadšenie, záujem a horlivosť aj vo vysokom veku sú pre mňa inšpiráciou.

Ako v cirkevnom zbore udržiavať myšlienku misie pri živote, aby ju nepohltili každodenné starosti?

Toto by som chcel vedieť aj ja... Nedávno som dostal radu z jedného misijne aktívneho cirkevného zboru v zahraničí, že je potrebné hovoriť misijné príbehy a pozývať ľudí s príbehom viery, aby ľudia tieto príbehy počuli.

ZAHRANIČNÁ MISIA

Je zahraničná misia rovnako dôležitá ako tá vnútorná?

Bez zahraničnej misie by doteraz na Slovensku neboli kresťania. Evanjelium k nám prišlo spoza hraníc. Reformácia prišla najprv z Čiech a o storočie neskôr z Nemecka. Tí, ktorí hovoria o potrebe domácej misie na úkor zahraničnej, v skutočnosti o misii často len hovoria – a nerobia žiadnu misiu, ani tú doma...

Cirkevný zbor Košice Terasa je známy misijným projektom Deti Afriky, v rámci ktorého podporuje výučbu študentov a výstavbu škôl v Tanzánii.

Nazývať náš projekt v Afrike ako misijný je asi trochu nadnesené. Je to do veľkej miery sociálny projekt – podpora chudobných detí a mládeže, aby mohli študovať na dobrej kresťanskej škole. Viete, je to úplne iný zážitok byť medzi kresťanmi, ktorí sú len druhou či treťou generáciou kresťanov vo svojej krajine. Dáva to človeku nový rozmer vnímania cirkvi. Kresťanstvo nie je

nudné, ale skutočne zaujímavé a dobrodružné.

Pomohlo to v konečnom dôsledku aj vášmu cirkevnému zboru?

Jednoznačne vidím, že tých, ktorí sa aktívne do projektu zapájajú, to posúva dopredu v osobnom duchovnom živote. Uvažujú o svojom živote i službe Pánu Bohu v úplne nových súvislostiach, ktoré im predtým neboli samozrejme. Zahraničná misia, jej podpora či dokonca aktívna

Cirkevné zbory v Afrike patria medzi najrýchlejšie rastúce – je ich skúsenosť prenosná aj do nášho európskeho prostredia?

Asi žiadna skúsenosť nie je priamo prenosná, ale môže byť inšpirujúca. Priznám sa, že si nie som istý, nakoľko sa prudký rast cirkvi, napr. v Afrike, deje vďaka demografickému vývoju a nakoľko ide o nových konvertitov vďaka misii. Myslím si však, že učiť sa dá nielen z úspechov, ale aj chýb druhých. Globálny svet nám to

Dnes je populárne tvrdenie, že všetky náboženstvá sú svojím spôsobom cestou k Bohu. Má aj dnes zmysel hovoriť o Kristovi ako o Ceste, Pravde a Živote?

Je smutné, ak v prostredí cirkvi je potrebné toto vysvetľovať. Žiaľ, je to stále potrebnejšie. Aj v cirkvi totiž mnohí prijímajú mentalitu relativizovania pravdy. Je to taká mentalita hypermarketu, kde si každý do košíka svojho života sám vyberá, čo sa mu hodí, čo mu funguje, čo preferuje.

účasť v nej človeka robí aktívnejším a horlivejším v domácom prostredí. Moja skúsenosť je, že pomocou druhým pomáhame aj sami sebe. Druhým pomáhame materiálne, ale nám to pomáha duchovne. Bolo by skvelé, keby každý cirkevný zbor bol aktívne zapojený v nejakom misijnom projekte doma i v zahraničí. Tak som to videl napríklad vo Fínsku. Na nástenkách cirkevných zborov boli fotky a stručné informácie o misionárovi, ktorého daný cirkevný zbor podporuje.

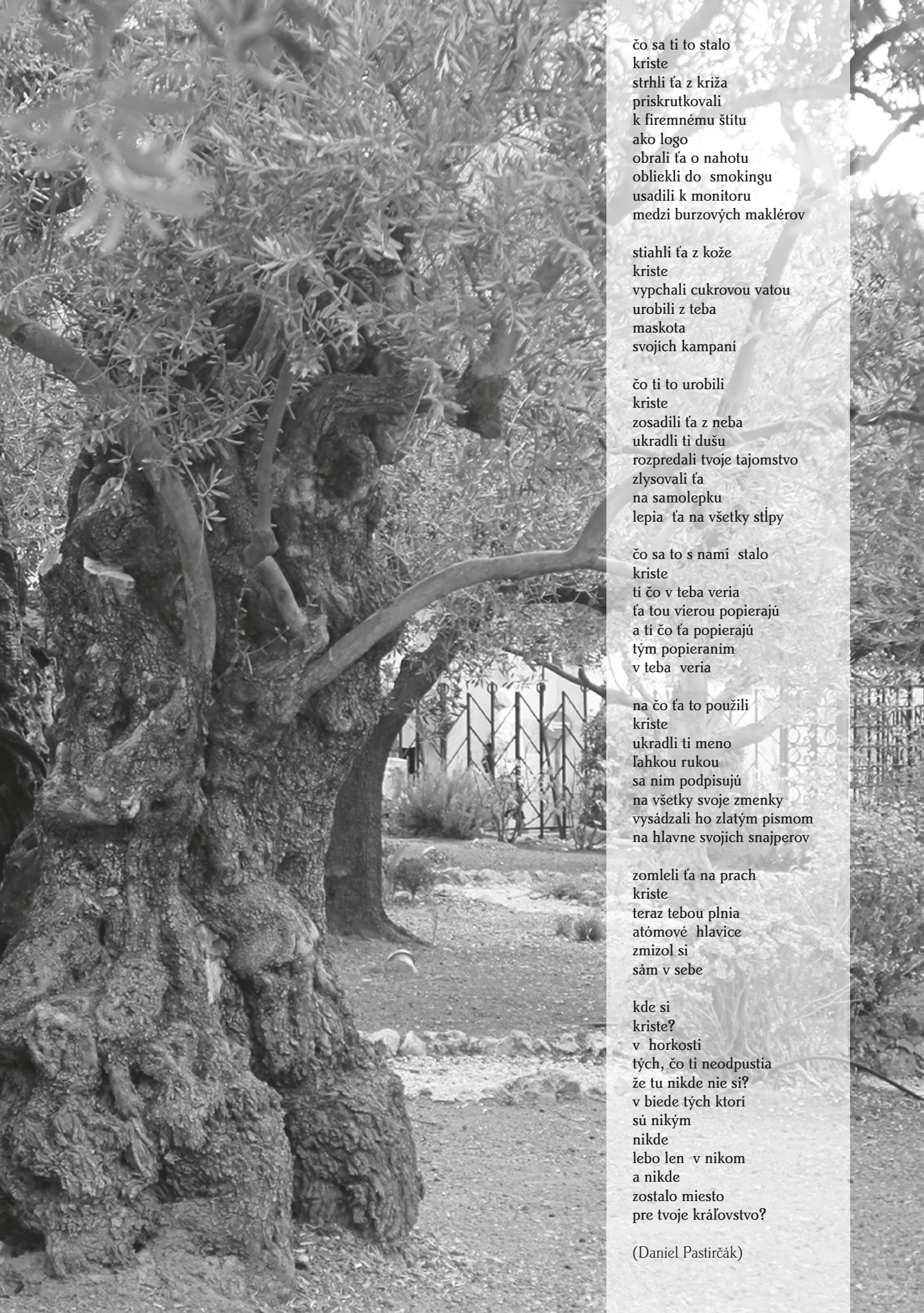
umožňuje stále ľahšie. Ide však o to, či sa chceme učiť, či sme si vôbec vedomí, aké je to potrebné a ako veľa tým môžeme získať. Z môjho pozorovania, napr. africkej cirkvi, mám dojem, že tam je väčšia prepojenosť každodenného života so životom viery. Výraznejšia je sila komunity a vzájomná podpora aj v každodenných potrebách. To bolo oveľa samozrejmejšie v minulosti aj u nás, a keďže sa to vytráca, je to príležitosť pre kresťanov túto silu komunity ukázať.

A každý si tak môže namixovať svoj vlastný duchovný koktail. A tak popri evanjelickej tradícii u mnohých funguje aj silná poverčivosť, rôzne ezoterické praktiky a pod. Evanjelium je to isté dnes, ako bolo pred 2000 rokmi, pretože Kristus je ten istý, a pretože aj duchovné potreby ľudí sú tie isté. Mení sa len spôsob, akým toto evanjelium vnímame. Čo iné by malo byť úlohou cirkvi v prvom rade, ak nie zvestovať túto zvesť? ■

Evanjelický východ, 2/2018

Getsemánská zahrada

čo sa ti to stalo
kriste
strhli ťa z križa
priskrutkovali
k firemnému štítu
ako logo
obrali ťa o nahotu
obliekli do smokingu
usadili k monitoru
medzi burzových maklérov

stiahli ťa z kože
kriste
vypchali cukrovou vatou
urobili z teba
maskota
svojich kampaní

čo ti to urobili
kriste
zosadili ťa z neba
ukradli ti dušu
rozpredali tvoje tajomstvo
zlysovali ťa
na samolepku
lepia ťa na všetky stĺpy

čo sa to s nami stalo
kriste
tí čo v teba veria
ťa tou vierou popierajú
a ti čo ťa popierajú
tým popieraním
v teba veria

na čo ťa to použili
kriste
ukradli ti meno
ľahkou rukou
sa ním podpisujú
na všetky svoje zmenky
vysádzali ho zlatým písmom
na hlavne svojich snajperov

zomleli ťa na prach
kriste
teraz tebou plnia
atómové hlavice
zmizol si
sám v sebe

kde si
kriste?
v horkosti
tých, čo ti neodpustia
že tu nikde nie si?
v biede tých ktorí
sú nikým
nikde
lebo len v nikom
a nikde
zostalo miesto
pre tvoje kráľovstvo?

(Daniel Pastirčák)

KRÁČAŤ SVOJOU KALVÁRIOU

FILIPANOM 3, 7-12, GALAŤANOM 2, 19-21

DANIEL PASTIRČÁK

(Kazateľ CB Bratislava-Kaplnka, spisovateľ, výtvarník)

Uprostred roku je jedna noc. Veľká noc. Noc smrti. V posledných lúčoch umierajúceho dňa vidíme osamelého človeka ako vlečie svoj kríž k vrcholu. Breneno, ktoré vlečie bude miestom jeho smrti. Človek doputuje hore, dosiahne svoj cieľ. Týči sa oproti hasnúcemu nebu pribitý na kríži, ktorý si doniesol. Dnes je tu tá Noc. Jej znamenie je však s nami stále. Týči sa v oltárnom priestore kostolov. Stretáme ho pri lesných cestách ako „božie muky“. Mnohí si to znamenie nosia priviazané na krku. Veriaci to znamenie prijímajú v chlebe a víne eucharistie.

Kritici kresťanstva sú pohoršení. Vo Veľkej noci vidia čosi čo odporuje životu. Morbidný kult utrpenia a smrti. Oproti radosti života stavia ideál obeť, ideál trpiaceho človeka, ktorý celkom z vlastnej vôle kráča k smrti. Evanjelιά tú obeť považujú za zjavenie. V obetovanom človeku máme vidieť Boha samotného, odhaleného v jeho najvnútornejšej podstate.

Kritici majú pravdu: Utrpenie je hrozné, niet na ňom nič hodné oslavy. Sláva patrí radostnému životu. Lenže, čo si počneme s utrpením? Veď utrpenie je tu s nami od narodenia, často starostlivo skryté i za veselou tvárou. Do slávy života je votkaná bieda umierania. Je vôbec možné povedať životu áno a odmietnuť pri tom utrpenie? Veď ten, kto sa bojí utrpenia, nenájde odvahu skutočne žiť. Kto sa bráni smrti, bráni sa i výzvam života. Kristus nezaložil kult utrpenia. Nevyhnutné utrpenie iba poctivo zahrnul do ľudskej cesty. V Kristovi i utrpenie tvorí súčasť zmyslu človekovej cesty. Kritici majú pravdu: utrpenie a smrť, pohlcujú radosť, maria plody lásky. No človek stúpajúci ku Veľkej noci, utrpenie i smrť prijíma ako súčasť cesty k životu, premieňa ho na zjavenie bezhraničnej lásky.

V strede Kalvárie

Naši predkovia Veľkú noc vpísali priamo do krajiny. Na okraji miest nájdeme osamelé kalvárie. Cesta

nás vedie od kaplnky ku kaplnke, pútnika ponúka k modlitbe v trinástich zastaveniach. Zvláštny symbol. Cesta Boha a cesta človeka sa tu stretávajú v jednej ceste. Akoby Kalvária chcela v priestore zalesnených vrškov zobrazit slová apoštola Pavla: *Aby som poznal Kristovu moc a moc jeho zmŕtvychvstania, aby som mal účasť na jeho utrpeniach, pripodobený jeho smrti...* V strede Prešovskej kalvárie je stĺpová terasa. Na nej Pilát ukazujúci na Krista: „Hľa človek“. V tom geste je vyrieknutý celý zmysel krížovej cesty. Boh v Ježišovi prichádza ako Syn človeka, prijíma na seba podmienky ľudského bytia v celej ich biede a premieňa ich na Božiu slávu. Božia sláva sa zjavuje v ľudskosti človeka. „Hľa človek“. Obraz skutočného človeka v strede Kalvárie je zjavením Boha. Kráčať kalváriou znamená kráčať s Bohom k Bohu, no zároveň kráčať i sám k sebe k tajomstvu pravej ľudskosti.

Kráčam kalváriou od kaplnky ku kaplnke. Za sklom vidím postavy a tváre. Ježiš, jeho sudcovia i kati, posmievať sa zástup i plačúce ženy, trpiaca matka i učeníci. Na skle vidím vlastnú tvár. Moja tvár sa prekrýva s tvármi za sklom. Raz je tvárou Veľkňaza, raz Piláta, inokedy tvárou vojaka, či tvárou jednej z plačúcich žien. Tu a tam sa stane, že moja tvár sa zrkadlí v tvojej tvári, Kriste. *Ak ma chce niekto nasledovať, nech vezme svoj kríž na každý deň a tak ma nasleduje, vravíš.* Vstávam.

Chcem ťa nasledovať. No so mnou je to tak, že hoci na tú kalváriu stúpam spolu s tebou, stúpam na ňu zároveň i s tými čo ťa na ňu vedú. Sám seba stretám v tebe, no stretám sám seba i v nich – v postavách tvojich sudcov a nepriateľov.

Spolu na Kalvárii

Nuž vstúpme spolu na Kalváriu. Každý kto žije, čas od času trpí. Je tu nevyhnutné utrpenie i utrpenie, ktoré sme si privodili vlastnou vinou, márne utrpenie zrodené z plameňov sebeckých vášní. Nie každý, kto trpí, však kráča cestou kríža. Kalváriou kráča iba ten, kto na pleciach nesie svoj kríž. Nesie ho dobrovoľne ako svoje budúce završenie, miesto na ktorom svoj život dokoná. Kde je, Pane, ten môj kríž? Prečo by som ho mal vziať na seba? Obdarovanie, ktorým ma Boh obdaril a kríž, ktorý mi bol daný, býva spravidla jednou a tou istou vecou. Darom individuality ma Boh povoláva k zmyslu, tým povolaním na mňa kladie ťarchu kríža. Kríž môžem odmietnuť, alebo ho slobodne vziať na seba. Bude ho treba trpezlivo niesť od zastavenia k zastaveniu až na vrchol kalvárie. Svoj kríž prijímam v okamihu, keď sa rozhodnem žiť pre hodnoty väčšie než som sám. Kto sa rozhodol pre lásku a dáva jej prednosť pred samým sebou, vstúpil na cestu kalváriou. Kto sa rozhodol brániť spravodlivosť a dal jej prednosť pred sebou samým, vstúpil na cestu kalváriou. Lebo vernosť láske i vernosť spravodlivosti mu nevyhnutne pripraví chvíle bolesti, poníženia i osamotenia, ktoré bude treba uniešť. Už tu je s človekom Kristus i keby v neho ešte neveril, kráčajú spoločnou cestou od zastavenia k zastaveniu. Kto sa rozhodol prijať zodpovednosť za svoje zlyhania a viny, vstúpil na cestu kalváriou. Dar kríža nám môže byť daný i rukami našich hriechov a zlyhaní, môže sa zrodiť i z prijatia nevyhnutného utrpenia. Slobodná mamička, ktorá sa rozhodla svoje dieťa prijať a milovať ho vernou starostlivou láskou, vstupuje na cestu kalváriou. Rodičia, ktorí prijali postihnuté dieťa a zahrnuli ho do starostlivosti lásky, vstúpili na cestu kalváriou. Všade tam kde svoj život prijmem ako cestu zo seba k hodnotám ľudskosti, ktoré ma presahujú, vstupujem na cestu kríža. Pristavme sa pri niektorých Kaplnkách.

1. kaplnka:

Ježiš stojí pred súdom. Čo urobil? Ako sa tam dostal? Súdia ho pre slová. Súdia ho, lebo čestne a otvorene hovoril len to, čo považoval za pravdu. Odmietol svoju reč prispôbiť predstavám autorít, odmietol svoju reč prispôbiť náladám davu. Sám si je na vine. Veď ten, kto svoju reč neprispôbiť a berie do úst iba nahú pravdu, musí očakávať nepriateľstvo, skôr, či neskôr padne na jeho hlavu odsúdenie. Aké to je, Kriste, byť súdený a odsúdený, vylúčený spomedzi slušných ľudí? Aké je to cítiť na tvári pluvance veľkňazových sluhov? Na tvojom odsúdení sa vopred dohodli, najali falošných svedkov,

prekrúcajú tvoje slova, aby našli zámienku pre svoj súd. Ty mlčíš, nebrániš svoju česť? Niet tu nikoho, kto by sa ťa zastal. Tvoja cesta Kalváriou bude cestou od blahoslavenstva, k blahoslavenstvu. Stojíš tu *chudobný duchom*, pozbavený všetkej svojej veľkosti. V očiach tých, čo ťa súdia si falošný prorok posadnutý démonom. Kalváriou budeš kráčať vo svojom *žalostení*, smutný smútkom všetkých zarmútených, obťažný nikdy neutíchajúcou bolesťou sveta. Budeš kráčať s *tichým srdcom*, s *hladom po spravodlivosti* – veď práve ten hlad po spravodlivosti ti na pleciah uvrhol kríž. Tak budeš kráčať k *milosrdenstvu* pre všetkých: *Otče odpusť im lebo nevedia čo robia*. Tak budeš kráčať priezračný

Kráčať kalváriou znamená

kráčať s Bohom k Bohu,

kráčať i sám k sebe

k tajomstvu pravej ľudskosti.

s *čistým srdcom*, v tvojich očiach už nebude nič iné iba Boh. A každým krokom budeš tvoriť *pokoj*. Svoj kríž nesieš na vrchol, aby si ho postavil ako most spájajúci rozdelené časti rozbitého sveta. Tak budeš kráčať *prenasledovaný pre spravodlivosť* a v tom tvojom kráčaní bude Božie kráľovstvo prítomné.

Odsúdenie prijímaš dobrovoľne a berieš v ňom na seba odsúdenie všetkých odsúdených. Vidím ťa vo všetkých posudzovaných a odsúdených, falošne i podľa práva, pošepky či verejne, vo všetkých ponížených a odvrhnutých. Tak rád by som bol s tebou Kriste: nikdy netaktizoval, vždy hovoril poctivo a pravdivo čo si naozaj myslím, vzal bez strachu na seba kríž nevyhnutného odsúdenia. Lenže ja som často na strane tých čo prirýchlo súdia, prekrúcajú slová len, aby presadili svoju závažnosť. Odpusť mi, Kriste, odsúdenia, ktorými som v iných odsúdil teba.

2. kaplnka

Vyriekli odsúdenie, teraz prinášajú kríž. Odsúdený si nástroj smrti sám ponesie na popravisko. Na vrchole kalvárie stojí stĺp. Na ramená ti nakladajú priečne brvno, na ktoré ťa potom pribijú. Navalili na teba kríž, no omnoho prv si ten kríž na seba vzal sám. Bral si ho na seba ako svoj záväzok byť verný pravde, bral si ho na seba v neústupnej otvorenosti lásky. Bral si ho na seba, keď si sa dotýkal malomocných, priateľmi sa so samaritánmi, hriešnikmi, neviestkami a colníkmi. S tými zavrhnutia hodnými bytosťami, ktoré v slušných a bystrých ľuďoch vzbudzujú iba opovrhnutie. To oni sú tvoj kríž, to ich na seba nesieš, keď stúpaš hore pod breme

nom kríža. Pod krížom padáš, prvý, druhý, tretí raz. Nevládzeš – musí ti pomôcť náhodný muž. Nemáš ramená Herkulesa. Nenesieš kríž nadľudskou silou, nesieš ho silou ľudskej slabosti. Povedal si mi, že mám na seba vziať svoj kríž a nasledovať ťa, Kriste. Chcem byť ako ty, pravdivý, ako ty, celkom otvorený v láske. No mňa ťaží iný kríž. Kríž zrád, ktorými som ťa poprel. Tých tichých, ukrytých v srdci, i tých trápne zjavných, ktoré všetci videli. Chcel by som, aby sa moja tvár zrkadlila len v tvojej tvári, no ona sa zrkadlí i v tvári márnomyseľného Petra, v tvári skeptického Piláta i v beznádeji Judáša. Mám mnoho tvári, a ty ich všetky poznáš. Poznáš tváre i tých najtemnejších citov, čo sa náhle v nestráženej chvíli vo mne vynoria z temnej hlbiny. Tváre desivých démonov. Viem, nesieš to všetko *moje* na sebe ako svoj kríž. Keby si ma neniesol, každú chvíľu hrozí, že ma nečakaný vír strhne do priepasti. Lebo všetko ľudské je mi vlastné. Ale ty ideš ešte ďalej.

Nie každý, kto trpí, kráča cestou kríža.

Kalváriou kráča iba ten,

kto na pleciah nesie svoj kríž.

Starec Zosimov v Bratoch Karamzovovcoch hlásal podivnú múdrosť: „Vedz, že každý je vinný pred všetkými a za všetko. Nevieť ako ti to mám vysvetliť, ale cítim priam bolestne, že je to tak.“ Našiel sa azda medzi ľuďmi niekto, kto si taký postoj osvojil? Nevieť. Viem, že si si ho osvojil ty. Lebo taký je tvoj kríž, stal si sa dobrovoľne bez viny vinným pred všetkými a za všetko. Vinný Kaifášovou, Judášovou, Pilátovou i Petrovou vinou. Vinný vinou všetkých ľudí. K tomuto ma povolávaš? Mám stúpať na kalváriu tvojou cestou? Mám súd, ktorým v rozhorčení súdim iného obrátiť na seba? Nie len radovať sa s radujúcimi a trpieť s trpiacimi, ale byť i vinný s vinnými, odsúdený s odsúdenými? Tak sa kráča do svetla tvojej milosti? Iba tak môžem v tebe objat celý svet a uvidieť v ňom tvoje telo, ktoré z hrobu vín vstáva do rána vzkriesenia?

3. Sme na vrchole

Tu nestojí kaplnka sú tu iba tri kríže. Dvaja zločinci a uprostred nich ty, nevinný – vinný pred všetkými a za všetko. Na kríži visíš nahý potupne vystavený pohľadom ľudí, ktorý ešte včera v tebe videli mesiáša. Nahý ako Adam, nahý ako dieťa rodiace sa na svet, nahý ako tvoji bratia v plynových komorách, nahý ako umierajúci nešťastník na nemocničnom lôžku. Kríž, ktorý si prijal dávno pred tým, ako ho na teba navalili si vyniesol na vrchol, aby sa stal miestom zavŕšenia tvojej cesty. Aké to bude zavŕšenie? Akú podobu bude mať tvoje víťazstvo? *Bože*

môj, Bože môj, prečo si ma opustil? Šepkáš. Tvoji priatelia sú zdesení, tvoji nepriatelia sa radujú. Toto je to miesto, ku ktorému si kráčal? Miesto nekonečnej opustenosti? Ty, ktorý si neváhal povedať *Ja a Otec sme jedno*, ty, ktorý si prehlásil: *Kto videl mňa, videl i Otca*, si teraz Bohom opustený? *Bože môj, Bože môj, prečo si ma opustil*, šepkám spolu s tebou, a tu – nikde inde iba tu – sa moja tvár celkom zrkadlí v tvojej tvári. Poznám to miesto, i keď nikdy som ho nevidel v jeho desivej úplnosti tak, ako ty. Tu sa Božia sláva zjavuje v človeku? Tie slová šepkáš za mňa, ako človek na najhlbšom dne beznádeje, no tie slová šepkáš i ku mne – ako Boh – Boh opustený Bohom. Si Boh, ktorý sám seba opustil, Kriste? V tej opustenosti ma navždy prijímaš do svojej lásky, tu už niet ničoho, čo by ma mohlo od tvojej lásky odlúčiť. Buď mi blízko, Kriste, keď nastane ten čas, a budem šepkať: *Bože môj, Bože môj, prečo...* Pomôž mi v nahote a slepote tej chvíle objat temnotu a prijať v nej lásku, od ktorej ma už nikdy nič nebude môcť odlúčiť.

4. Zostupujeme z vrcholu ku poslednej kaplnke.

Obhliadači zistili čo bolo treba, pichli ti kopiju do boku – vytekla krv a voda – je mŕtvy, potvrdili. Našli sa dvaja nečakaní priatelia, nie, neboli to tvoji učeníci – oni nemali odvahu prejavíť ti lásku. Tí dvaja urobili čo bolo treba; natreli ťa pohrebnými masťami, tvoju nahotu zavinuli do čistého plátna a uložili ťa do hrobu. Teraz tu ležíš nehybný a studený. Na horizonte sa rodí ticho bielej soboty. Ležíš tu tak, ako ležia v hrobch naši mŕtvi. Videl som tie tváre, z ktorých zostala iba vonkajšia forma. Tváre milovaných: Tvár otca Blahoslava, starého otca Jána, starej mamy Anny, myslím na telá nehybných priateľov Juraja, Antónia... Na našu zem pokrytú tichom bielej soboty. Na náhrobky z ktorých dažde zmyli meno i dátum narodenia a smrti. Čas pohltí všetko, kým boli, do zabudnutia. Tak budem ležať i ja – ako ty, nehybný a studený a môj život bude navždy vymazaný z pamäti zeme. Život sa zavŕšil, príbeh písaný živou krvou je dopísaný. To, čo tu bude zabudnuté, tam vstúpi do pamäti večnosti. Uchované v pamäti Boha pre ráno vzkriesenia. Lebo v tom hrobe neležím sám, ležím tam spolu s tebou Kriste:

tu so mnou nekráča

už nikto

záhrada je prázdna

posledné svetlo

opustilo listy

láska dohorela

poznánie vyhaslo

som tma

v srdci záhrady

tvoj hrob kriste

ležíš vo mene

nehybný biely studený

nahý čakáš vzkriesenie ■

KRISTOVO VÍŤAZSTVO NAD MOCNOSŤAMI ZLA

JÁN HENŽEL

(Tajomník Rady a kazateľ Cirkvi bratskej)

Ako v iných oblastiach, tak aj vo vzťahu k duchovným bytostiam a mocnostiam sa stanoviská ľudí pohybujú od jednej krajnosti po druhú ako kyvadlo. Pripomína to aj C. S. Lewis na začiatku knihy *Rady skúseného diabla*: „Ľudia sa vo vzťahu k démonom dopúšťajú dvoch rovnako závažných chýb. Prvým extrémom sú ľudia, ktorí vôbec neveria v ich existenciu. Druhým sú tí, čo veria a prejavujú o nich prílišný, nezdravý záujem. Obe tieto chyby démonov rovnako tešia.“

Princípy aj prax kresťanskej služby by mali vychádzať z evanjelia Ježiša Krista. Všetkým ľuďom je spoločné to, že sú stratení. Vzbúrili sa proti svojmu Stvoriteľovi, a preto sú vydaní dôsledkom svojho hriechu. To je vyjadrením Božieho hnevu v súčasnosti (Rim 1,18–32). Božiemu budúcnému hnevu budú čeliť pri poslednom súde (Rim 2, 5). Kým sa ľudia neobrátia ku Kristovi, sú stratení (Lk 19, 10) a bez Boha sú aj bez nádeje (Ef 2, 12). *So zatemnenou myslou sú odcudzení Božiemu životu pre ich nevedomosť, ktorá sa ich zmocnila, a pre tvrdosť*

ich srdca (Ef 4, 18). Bez spojenia so zvrchovaným Stvoriteľom, ktorému vždy záležalo na blahu ľudí, je ľudský život chaotický a vydaný neurčitým silám, ktoré sú mimo nás. Vyzerá to trúfalo, ale nasledujúce riadky stoja na apoštolskom predpoklade: *Vieme, že sme z Boha a že celý svet je v moci Zlého* (1Jn 5, 19).

Evanjelium ľudskú slabosť nezneužíva ale rieši. Každá ľudská bytosť trpí svojou vlastnou hriechosťou, zraniteľnosťou, slabosťami a obavami, ale

aj hriechnosťou, zraniteľnosťou, slabosťami a obavami iných. To vytvára svet, ktorý vzdychá a túži po vyslobodení, po vzkriesení tela (Rim 8, 18–32). Keď sa niekto stane kresťanom, tak to ho nevyníma z tohto padlého a vzdychajúceho sveta. Boží Duch ešte zväčšuje naše túžobné vzdychanie. Každý človek, ktorý uveril v Krista, dostal Božieho Ducha, ktorý nás tiahne a vedie v ústrety dňu, keď aj náš posledný a najväčší nepriateľ – smrť – bude navždy odstránený. Až do toho dňa žijeme v prieniku vekov – starého, ktorý je pod nadvládou Zlého a nového, ktorý nastal ukrižovaním a vzkriesením Božieho Syna.

Sme ľudia a preto žijeme ako ľudské bytosti, ktoré sú určené pre hrob. Toto, na jednej strane, prináša do nášho života hroznú úzkosť. Na druhej strane Boží Duch nám pomáha nachádzať istotu v Kristovi a jeho kráľovstve (2Kor 3, 17–18; 4, 16–18). Ale žiť s týmto napätím v hĺbke nášho bytia nie je vôbec ľahké. Zápas medzi „telom“ a „duchom“ bude súčasťou našej kresťanskej existencie, až kým sa Pán nevráti (Rim 8, 21).

Takáto hlboká slabosť v jadre ľudského bytia nás robí ľahko zraniteľnými od falošných učiteľov, ktorí sľubujú vyslobodenie od zla a utrpenia už predtým, ako príde deň vzkriesenia. A mocnosti zla pracujú so zničujúcimi zámermi. Hlboké otázky, ktoré si kladieme (Som dosť dobrý? Dosť silný? Dosť posvätený? Dosť verný?), ba až pocity beznádeje, nás robia náchylnými podľahnúť prázdny sľubom.

Nútorný zápas medzi telom a duchom, ktorý je zaznamenaný v Rimanom 7, vedie k túžobnému výkriku po vyslobodení v 24. v. Ak odpoveď na tento výkrik nachádzame v prvej polovici 8. kapitoly v živote z Ducha, tak sa ľahko zrodí odpoveď vo forme tzv. „vítazného kresťanského života“. Taká odpoveď však prehliada, že Pavol v 7, 24 volá po vytrhnutí z *tohto tela smrti*. Toto volanie je zodpovedané v 8, 23 *vykúpením svojho tela*. To je naša nádej, nie zážitok! Táto nádej nás vedie k trpezlivému očakávaniu dňa vykúpenia (Rim, 5,3–4). Víťazný kresťanský život bude definitívne náš až v deň vzkriesenia!

V kresťanských dejinách môžeme pozorovať prúd, ktorý začal dôrazom na úplné posvätenie v začiatkoch metodizmu a najmä v keswickom hnutí. Neskôr sľuboval uzdravenie a súčasný expanzívni charizmatici, ktorí sa sústreďujú na démonov, sľubujú vyslobodenie z mocností zla. „Duchovný boj“ rozšírili aj do nadpozemských oblastí. Na Slovensku sa ich učenie šíri napríklad knihou Petra Horrobina *Uzdravenie vyslobodením* a činnosťou tzv. Novej DNA, ktorá pôsobí v rámci hnutia Mládež pre Krista.

Keď ľudia často neúspešne zápasia so svojimi slabosťami, tak ľahko pripustia, že sú neúspešní preto, lebo sú pod vplyvom démonov, od ktorých potrebujú byť vyslobodení. Niektorí učители prijali vyhánanie démonov za hlavný prostriedok v boji so zlozvykmi a na riešenie bolestivej minulosti svo-

jich klientov. Satana považujú za príčinu prakticky každého problému a v najhorších prípadoch za takmer všemocného. Takéto poradenstvo namiesto toho, aby podnecovalo vieru, vedie k bezmocnému pesimizmu. Ach áno, Boh nakoniec zvíťazí, ale v tomto svete si vraj Satan môže robiť takmer všetko, čo sa mu zachce. To je však odklon od biblického evanjelia, ktoré je *Božou mocou na spásu* (Rim 1, 16), ľudia dostávajú silu veriť (Ef 3, 16–19) a viera privádza Ducha, ktorý dáva veriacim *silu na vytrvalosť a trpezlivosť vo všetkom* (Kol 1, 11) uprostred trápenia a ťažkostí (2Kor 12, 9). Ide o silu vytrvať v zápasoch a nie o silu zbaviť sa týchto zápasov. Spomínaný prúd kresťanstva sa úprimne snaží brať hriech vážne, ale musíme sa pýtať, či dosť vážne. Rimanom 8 nám znázorňuje, že ľudský hriech narušil celý vesmír tak hlboko, že teraz spoločne trpí a vzdychá v ústrety dňu vzkriesenia. Sme tak hlboko zasiahnutí hriechom, že ak má byť hriech prekonaný, tak si to vyžaduje vzkriesenie. To je chvíľa, keď vstúpime do plnosti Kristovho víťazstva (1Kor 15, 55–57)!

Áno, ale Kristus už zvíťazil nad diablom a zabezpečil naše vyslobodenie. To je dobrá správa evanjelia, ktoré nám hovorí, že *Boží Syn sa zjavil na to, aby maril diablove skutky* (1Jn 3, 8) a *keďže všetkých súrodencov spája krv a telo, i on sa stal jedným z nich, aby smrťou zničil toho, čo mal moc nad smrťou, totiž diabla, aby vyslobodil tých, ktorých po celý život zotročoval strach pred smrťou* (Heb 2, 14–15). Boží Syn porazil diabla **nepriamo**, že na kríži vyriešil náš hriech. Slovo evanjelia vyzerať byť slabé a bezvýznamné (1Kor 1, 18–2, 5), ale *predsa je dosť mocné nato, aby prenieslo ľudí z moci tmy do kráľovstva svojho milovaného Syna* (Kol 1, 13). Z toho je tiež jasné, že slovo evanjelia vyslobodzuje ľudí z pazúrův diabla **nepriamo**, teda tak, že im otvára oči a vedie k viere v Ježiša Krista (2Kor 4, 4–6).

Moc evanjelia neprestáva pri našom obrátení. Evanjelium mení život tým, že dáva povzbudenie a uistenie o odpustení hriechov. Už sa nemusíme báť, lebo *láska vyháňa strach* (1Jn 4, 18) a my už nie sme otroci, ale deti (Rim 8, 15). Rozhodujúca otázka teda znie: Napriek tomu, čo vidíme, napriek tomu, čo prežívame, budeme dôverovať Kristovi a veriť, že jeho slovo evanjelia bude konať svoje mocné dielo v našom vlastnom živote, ako aj v živote iných ľudí? Toto je obzvlášť dôležitá otázka tvárou v tvár hrozbám mocností zla.

Kresťanská služba sa vždy odohráva pod hrozbou mocností zla

Kresťanská služba je celkom jednoduchá: Hlásať mocné Božie slovo a modliť sa k Bohu, aby svojim slovom zachraňoval ľudí. Pisatelia Novej zmluvy veľmi dobre vedeli, že *celý svet je v moci Zlého* (1Jn 5, 19). Predsa však, keď hovoria o mocnostiach zla, tak o nich väčšinou hovoria ako o niečom, čo bolo.

Z ich hľadiska už totiž Ježiš porazil diabla, hoci ten sa ešte nevzdal a z posledných síl kope (Zj 12, 12). Epištoly preto nikde nevyzývajú k priamej konfrontácii s diablom. „Duchovný boj“ (Ef 6, 10–19; 1Pt 5, 8–9) je metafora pre celý kresťanský život, nielen úzko pochopená prax exorcizmu. Z Novej zmluvy je jasné, že dramatické zrážky s duchovnými mocnosťami zla boli súčasťou služby Mesiáša a jeho bezprostredných nasledovníkov.

Diabol však nepôsobí iba v „dramatických“, ale aj v celkom bežných, rutinných prejavoch všedného života, vrátane tých, ktoré poznáme ako našu „kultúru“. Keď sa v liste Efezanom píše o duchovnom boji, tak sa odvoláva na Duchom danú schopnosť „obstáť“, teda pokračovať v živote novým kristovským spôsobom uprostred bežného života. Tento boj s diablom je **nepriamy**, rovnako ako bol nepriamy aj Kristov víťazný boj. Kresťania sa bránia pred diablovými metódami tým, že sa držia Kristových výdobytkov. Pavlova stať o duchovnom boji prichádza na konci dlhej rozpravy o novom živote, ktorý veriaci dostali v Kristovi. Existujú najrôznejšie dôvody, prečo je život ťažký, prečo je také ťažké zbaviť sa hriechu a zmeniť vzťahy na pozitívne. Ale tým boj nekončí. Keď sa usilujeme žiť pre Krista, prebieha neustále boj: *Ved' náš boj nie je proti krvi a telu, ale proti kniežatstvám, mocnostiam, vládcom tohto temného sveta a nadzemským duchom zla* (Ef 6, 12).

Satan bol porazený a teraz sa vrhá proti Božím ľuďom zúrivoú nenávisťou, lebo vie, že čas má krátky (Zj 12, 12). Rozhodujúca Kristova bitka proti Satanovi bola nepriama, lebo tým, že Ježiš zaplatil za náš hriech, tak odstránil základ žaloby, ktorú mohol Satan voči nám vzniesť (Jn 14, 30). Vo chvíli, keď Boží Syn zomrel na kríži, bolo *knieža tohto sveta vyhodené von* (Jn 12, 31). To znamenalo aj porážku nebeských *knížatstiev a mocností* (Kol 2, 15).

Ak Boží Syn porazil diabla **nepriamo**, tak my tiež máme bojovať svoj duchovný boj **nepriamo**. Jediný, s kým my máme konať priamo a osobne, je Pán Ježiš Kristus. Boj so svetom, telom a diablom vedieme tak, že upierame svoj zrak na Ježiša a chytáme sa rôznych duchovných prostriedkov, ktoré Efezanom 6, 14–17 znázorňuje ako zbrane.

Stále a v každej kultúre teda platí, že základom kresťanskej služby má byť Božie slovo a modlitba. Boží ľud sa nepotrebuje (a nesmie!) zapleť s dušami mŕtvych, s duchmi podsvetia ani diabla, lebo Boh povedal svoje slovo, a to je dostatočné pre všetko, čo potrebujeme k životu pre neho v tomto svete. Ak sa ľudia obávajú zlých mocností, tak evanjelium túto obavu tší. Ak sa ľudia mylne(!) domnievajú, že žiadne duchovné reality neexistujú, tak sa o nich nepotrebuje presvedčať. Potrebujú počúť o Ježišovi Kristovi a odpovedať mu.

Tí, čo sa stretli so „službou vyslobodenia“ expanzívnych charizmatikov, hovoria o dramatických

stretoch so zlými mocnosťami a rovnako dramatickým vyslobodením od nich. Zvyknú sa pýtať: „Ako mi vysvetlíte, čo sa so mnou stalo?“ Takéto svedectvá považujú za potvrdenie a odporúčanie „služby vyslobodenia.“ Je to však také isté odporúčanie, aké používajú aj šamani a čarodejníci v animistických kultúrach.

Nemáme žiaden dôvod čudné zážitky ani popierať, ani vysvetľovať alebo im pripisovať akúkoľvek hodnotu. Toto nie je postoj skeptika, ale veriaceho. Písmo jasne hovorí, že zázraky, divy a „čudné veci“ (pozri Iz 8) netreba brať ako dôkaz čohokoľvek (Mt 7, 22–23), lebo tieto veci môžu viesť ľudí na scestie (Dt 13). Samotný zážitok nedokazuje nič. Dôležité je, ako na to ľudia reagujú. Naplnia ich to strachom? Vyvoláva v nich obavy, keď nevedia vysvetliť tajomstvo? Skutočná správna pastoračná odpoveď je: „Nemusíš sa báť. Ježiš je Pán!“ Potrebujeme odvracať svoje oči od týchto čudných zážitkov a upierať ich na Ježiša. Luther hovorí, že „ešte aj Satan je Božím diablom.“

Veriaci človek nájde v Novej zmluve prekvapujúco málo priamych pokynov o tom, ako sa zachovať voči diablu (1Kor 7, 5; Ef 4, 27; 6, 11,16; Jk 4, 7; 1Pt 5, 8; 1Jn 3, 12). Ani v jednom z týchto pokynov nie je výzva konfrontovať diabla, vykonávať exorcizmus, alebo akokoľvek inak priamo konať s diablom. Neexistuje teda žiadne biblické opodstatnenie priamo sa rozprávať so zlým duchom. Niekoľko príkladov, kde to Ježiš urobil (Mk 1, 25; 3, 12; 5, 7–13; 9–25), nie sú precedensom pre kresťanov, lebo to bola súčasť „Kristových skutkov“ (Mt 11, 2). A žiaden kresťan nie je Kristus. Jediná duchovná bytosť, ktorú máme priamo oslovovať, je Boh. Nikdy nie diabol, či jeho prisluhovači.

Nemusíme všetko vedieť, aby sme boli uistení.

Písmo neodpovedá na všetky naše intelektuálne otázky o diablu. Avšak to, čo hovorí o Ježišovi Kristovi, nám úplne stačí pre život vo svete, ktorý je vydaný do moci Zlého. Musíme si zvyknúť na život v napätí, ktoré vyplýva z toho, že nemáme dost informácií a zabudnúť na niektoré otázky, ktoré sa nám opakovane vracajú. Také otázky nás nikam nedovedú, lebo Písmo na ne neodpovedá dosť jasne. Okrem toho Písmo odpovedá na svoje vlastné otázky a my musíme sedieť pod jeho vedením. Môže sa totiž stať, že budeme zvedení našimi vlastnými intelektuálnymi otázkami a minieme sa existenciálnymi otázkami a odpoveďami, ktoré nám dáva Kristus vo svojom evanjeliu. Evanjelium hovorí o našej poviazanosti hriechom, o Kristovom víťazstve a o bezpečnosti, ktorú máme v Kristovi. Evanjelium teda neodpovedá na všetky naše intelektuálne otázky, ale odstraňuje náš strach a dáva uistenie o Božej láske. Pozrime sa, ako tento princíp vyzerá v niektorých konkrétnych prípadoch.

Jednou z často kladených otázok je: „Môže byť kresťan posadnutý démonom?“ Keďže to závisí od toho, ako rozumieme pojmu „posadnutý,“ tak

v ostatných rokoch ju modifikovali: „Možno nemôže by posadnutý, ale či nemôže byť *démonizovaný*?“ Nuž, zdá sa byť *logickým*, dokonca aj *biblickým*, že *Pán je Duch, a kde je Pánov Duch, tam je sloboda* (2Kor 3, 17). Akoby teda kresťan mohol byť posadnutý, či demonizovaný (nech to znamená čokoľvek)? Lenže v dnešnej situácii, ktorú vytvorili expanzívni charizmatici, na túto *logickú/biblickú* odpoveď reagujú svojou *skúsenosťou*: „Ale čo sa stalo mne? Démon bol zo mňa vyhnaný. Ako to vysvetlíte?“ Platí princíp, že kresťanská viera sa rodí z Božieho zjavenia. Jasne teda môžeme povedať iba to, čo bolo jasne zjavené. Ak Božie slovo neodpovedá na naše otázky, tak veriaci sa má uspokojiť s tým, že túto odpoveď nemusí vedieť na to, aby žil zbožne v tomto svete.

V tejto súvislosti je však dôležitejšia iná otázka: „Čo je za touto otázkou?“ Nanajvýš pravdepodobne je za ňou obava až strach z hroznej perspektívy, že ten človek je jednou zo Satanových obetí. Evanjélium na to odpovedá tak, že diabol je porazený, že Kristus sa posadil (v našom záujme!) na výsostiach, nad každú mocnosť, že nič nás nemôže odlúčiť od Božej lásky v Kristovi...! Hlboké uspokojenie sa nachádza v Kristovom víťazstve. To je treba uplatniť v takej situácii a ďakovať nebeskému Otcovi za bezpečnosť a porúčať sa do jeho rúk.

Druhý príklad sa týka toho, čo som spomínal na začiatku článku. Kým sa Ježiš nevráti, dovedy budú kresťania prežívať zápas medzi starým a novým; medzi telom a duchom; medzi žiadosťami tela a pohnútkami Ducha; medzi súčasnou realitou sveta a príslubom nového sveta. Preto je potrebné, aby pastori boli bdeli a vyhýbali sa rýchlym skratkovitým riešeniam, aby učili proti nim a nedali sa sami do nich vtiahnuť. Toto je obzvlášť dôležité teraz, keď všetlikto hovorí ľuďom, že ich zápas je znakom demonizácie, alebo že niektorí démoni sa ich ešte stále držia. Jediné, čo takéto reči vyvolávajú, je strach. Zápas je to vždy. Ale to neznamená, že diabol ňu ovláda: Kristus porazil diabla! Naopak, pastori by mali pripomínať ľuďom, že ich zintenzívnený zápas je pravdepodobne dielom Svätého Ducha, ktorý usvedčuje z hriechu a vyvoláva v kresťanovi túžbu po dni vzkriesenia. Aj tu je pastoračná stratégia rovnaká: upokojujúce Božie slovo, ktoré hovorí o Kristovom víťazstve a opakované modlitby, v ktorých predkladáme naše prosby svojmu milujúcemu nebeskému Otcovi!

Tretí príklad sa týka démonického odvádzania pozornosti. Úlohou kresťanského života je, aby sme odhadzovali *všetku príťaž a hriech, čo nás opantáva a vytrvali v behu, ktorý máme pred sebou. Upierajme zrak na Ježiša, pôvodcu a završovateľa našej viery* (Heb 12, 1-2). Úlohou kresťanských služobníkov je viesť ľudí k tomu, aby upierali svoj zrak na Ježiša. Zo správy o pokúšaní Ježiša (Mt 4, 1-11) však vieme, že diabol sa usiluje, aby ľudia uctievali jeho a nie Otca. Vlastní *všetky kráľovstvá*

sveta a ich slávu. Vydáva sa za *anjela svetla* (2Kor 11, 14). Určite dokáže byť veľmi príťažlivý. Zrak ľudí sa odkloní od Ježiša a uprie na diabla a jeho činy. Skĺznu do dualizmu, v ktorom Boh a diabol spolu bojujú a výsledok tohto boja je ešte neistý. Víťazstvo patrí definitívne a nezvratne Kristovi!

Písmo nehovorí veľa o diablove, lebo o porazenom nepriateľovi nepotrebujeme vedieť veľa. V Božom Synovi máme Víťaza, ktorý ho porazil, a ktorý sa s ním v našom záujme aj vždy poráta. Upierajme zrak na Ježiša, nie na diabla! Hovorme so svojim nebeským Otcem, a nie s démonmi! ■

ŽIVÉ SLOVO

NESUĎTE

Na prvý pohľad byl pan Všetěčka jako jiní lidé. Měl však jednu vlastnost, která mu získala mnoho nepřátel a byla příčinou jeho častého nepokoje. Velmi rád vyhledával chyby na svých bližních. Viděl každou mrvu v oku svého bratra. Ani chůze mnohých se mu nelíbila. Do práce moc nebyl, zato rád seděl a povídal. Kdo ho už znal, zdaleka se mu vyhýbal, ale přesto se vydával v nebezpečí, že bude spatřen a náležitě „ohodnocen“.

Jednou přišel ke kovárně a posadil se na lavici. To by ani nebyl on, aby nezačal kolemjdoucí posuzovat. O každém věděl něco nehezkého. Když na chvíli přestal, přistoupil k němu mistr kovář a ptal se ho: „Všetěčko, četls už někdy Bibli?“ „To se ví, že četl. Tu umím skoro nazpaměť. Myslím, že není lepšího čtenáře Písma nade mne“.

„Tak jsi tam také musel číst o bohatci a Lazaroví,“ zkoumá dále mistr. „To ano, mohu ti je celé odříkat.“ „Tak se snad také pamatuješ na ty psy, o nichž se tam vypravuje.“ „Samozřejmě, ale o těch se tam nic jiného nevypravuje, než že lízali vředy toho Lazara.“ „Ano,“ říká mistr, „ty to také tak děláš. Ty také hledáš jen vředy na lidech a jako pes je olizuješ, protože pro to dobré, co na nich je, nemáš ani smyslu, ani pochopení.“

S takovou odpovědí Všetěčka nepočítal. Začervenal se jako zapadající slunce – tak se zastyděl a hleděl od kovářny zmizet. Prosté Boží slovo kovářem vyřčené rozbilo Všetěčkovu pýchu na padrť. Od té doby si dával dobrý pozor na své myšlenky i na svůj jazyk.

Teď se dobře zamysli. Nejsi mu také někdy podoben? Komu? Těm psům? Nebo Všetěčkovi? To nevím, odpověz si sám. Mat 7, 1-2. ■

Živá slova, 4/1970, vybral Peter Kailing

Rubriku Misia pripravuje redakčne pripravuje
JURAJ INSTITORIS V SPOLUPRÁCI S VLADIMÍROU VRAJOVOU.

PROJEKT MELAMCHI

PETER KURUC (Misionár v Nepále)

Niektorí z vás si možno ešte pamätajú na zemetrasenie, ktoré zasiahlo Nepál v roku 2015. Vďaka nemu je v Nepále dodnes mnoho ľudí bez domova a podstatne viac sirôt ako v minulosti. Ja si na zemetrasenie pamätám, ako by to bolo včera. Podobné skúsenosti sa človeku zaryjú hlboko do pamäte, hlavne popadané domy v okolí toho vášho. Tento mesiac (február 2018) sú to tri roky od toho, ako som prišiel prvýkrát do Nepálu a čoskoro tri roky od spomenutého zemetrasenia.

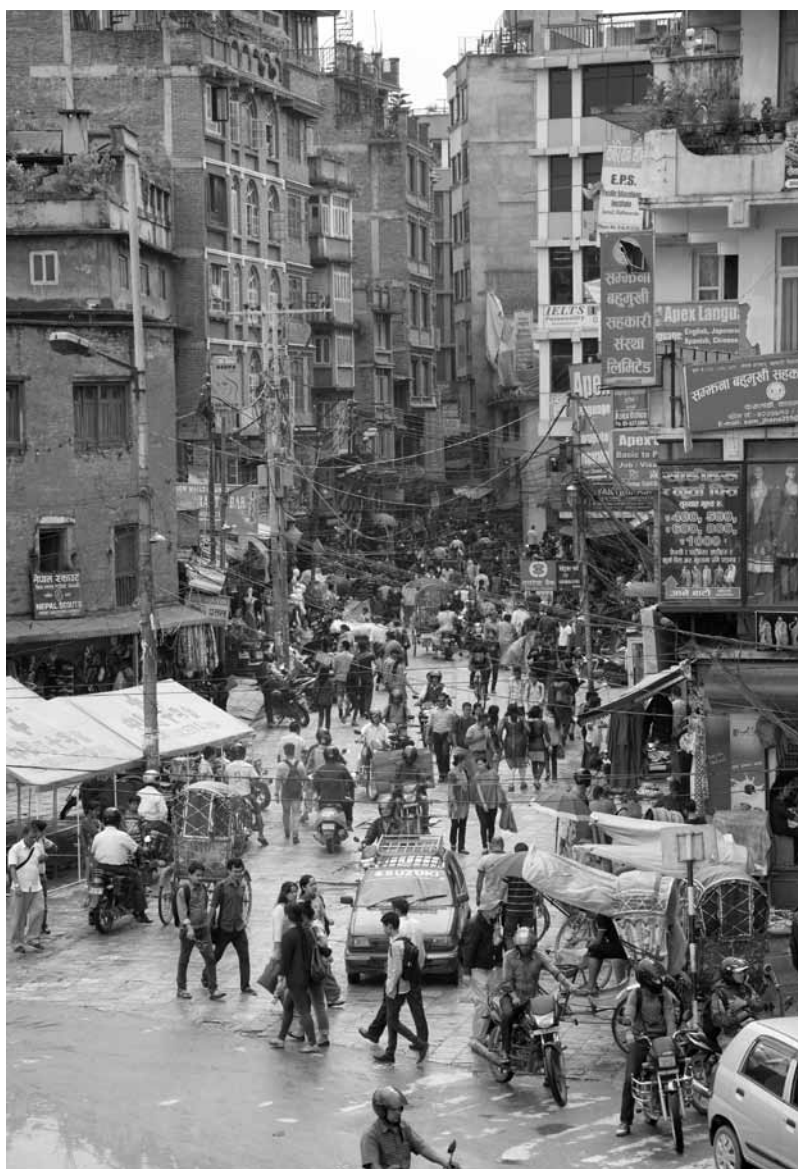
Keď píšem tento článok, som ďaleko od svojej rodiny, na druhej strane zemegule, uprostred Colorada. Posledné dva roky sa cestovanie stalo súčasťou mojej práce. Hoci veľmi nerád opúšťam svoju manželku a deti na mesiac, aby som šiel do USA, alebo Európy, zistil som, že misia je v dnešnej dobe najmä o osobných vzťahoch. Nielen o osobných vzťahoch medzi misionárom a tými, ktorým slúži, ale najmä o vzťahoch medzi misionárom a jeho podporovateľmi. V dnešnej dobe je veľa klamstiev a mylných informácií, a tak je omnoho zložitejšie začať budovať službu a získať si dôveru ľudí. Práve preto je pre mňa obrovským požehnaním, že mi píšu ľudia, ktorých som nikdy nestretol, že sa za nás modlia a občas prídu financie od niekoho, o kom som v živote nepočul. Dnes tak dokážeme slúžiť a pomáhať omnoho viac ako na začiatku. Boh nás žehná a ja často nechápem, ako sme sa mohli za tri roky posunúť tak ďaleko.

K veci...

Mestečko Melamchi je približne 80 km od nášho domu v Káthmandu. Nachádza sa v kraji zvanom Sindupalchowk, ktorý bol jedným z najviac zasiahnutých počas zemetrasenia v roku 2015. V jej okolí sme začali podporovať deti vďaka spolupráci s našim partnerom GraceMode. Predtým sme

sa sústredili predovšetkým na deti v bližšom okolí a v uliciach Káthmandu. V súčasnosti podporujeme v okolí Melamchi 14 detí, ktorým hradíme školné, potreby na štúdium a snažíme sa pomáhať s oblečením. Každé z týchto detí prišlo o svoj domov a mnohé z nich o jedného alebo oboch rodičov. Štúdiám a školské potreby im hradíme priamo cez spoluprácu s ich školou a oblečenie kupujeme a platíme priamo v obchode. Snažíme sa predchádzať zneužívaniu detí za účelom obohacovania tak, že rodiny detí financie nedostanú priamo. Niektorí prevádzkovatelia „detských domovov“ žijú zo starostlivosti o deti, ktoré majú u nich doma a deti jedia prinajlepšom ryžu. Mnoho ľudí si myslí, že darované financie často nejdú kam by mali, teda na starostlivosť o deti. Nanešťastie, v mnohých prípadoch je to pravda. To je jeden z dôvodov, prečo sme sa s manželkou rozhodli ostať v Nepále a manažovať veci priamo na mieste.

Na koniec októbra sme mali naplánovaný projekt v spomenutej dedine Melamchi. Dva týždne pred odchodom mi začali stúpať horúčky a zvracal som. Nakoniec som skončil v nemocnici s horúčkami stúpajúcimi k 41° Celzia. Spravili mi 15 rôznych testov na maláriu, dengú, brušný týfus a kadečo iné, no nič sa nepotvrdilo. Bratia a sestry v našom zbore sa za mňa modlili viackrát denne a verili, že

do dvoch dní budem doma a bez horúčok. Keď jeden zo starších nášho zboru volal mojej manželke, mal som ešte vysokú horúčku, ale obaja sme verili, že ma táto nevysvetliteľná choroba prejde. A o dva dni som bol doma. Diabol očividne nemá našu prácu rád a snaží sa častejšie útočiť na moje zdravie. Preto ma teší, že sa za našu ochranu a prácu modlí viac ľudí, ako keď sme začínali pred tromi rokmi.

Samozrejme som bol veľmi vyčerpaný a prípravy na odchod sme museli odložiť. Samotný odchod do Melamchi sa však odložiť nedal. Zima prichádzala a deti potrebovali deky. Ako by sme mohli pokojne spať s vedomím, že deti, ktorým môžeme pomôcť nespia kvôli zime? A tak sme deň pred odchodom nakupovali deky a šaty pre deti. Šli sme autom na miesto, ktoré vyzerá približne takto (*viď foto dole*).

Prípravy... a bitka

Nerád chodím autom niekam inde, ako priamo do zboru, lebo väčšinou je v Káthmandu obrovský problém zaparkovať. Preto radšej, ak s nami nejdú deti, uprednostňujem motorku. Lacnejšie, rýchlejšie, nebezpečnejšie... Ideál. Tentokrát som nemal na výber, a tak sme sa vybrali na nákup deň pred odchodom. Vzali sme manželkinu mamu, ktorá rada zjednáva ceny a ušetrila mi tak v minulosti už kopu peňazí. Všetko šlo dobre a podarilo sa nám nakúpiť veci lacnejšie, ako som mal pôvodne v pláne. Keď sme šli v dobrej nálade k miestu, kde sme zaparkovali auto, zbadal som, že je na mieste vodiča otvorené okno a z neho trčí veľká kovová reťaz obtočená okolo kľučky dverí. Keď sme prišli k autu už k nám pristúpili miestni, ktorí čakali na majiteľa auta a začali na nás vykrikovať, že prečo sme zaparkovali na tomto mieste a naše auto zavádzalo. Ako keby v Káthmandu boli značky o zákaze zaparkovania. Pritom som zaparkoval na dosť širokej ceste vedľa motoriek a neblokoval som žia-

den výjazd. Ignoroval som ich a v strese som otvoril dvere a sadol si dovnútra, aby som skontroloval, či tam máme veci, ktoré sme nechali v aute. Báť som sa o svoje doklady, hlavne pas, ktorý by bolo veľmi náročné nahradiť. Miestny moje počínanie pochopil tak, že sa snažím uniknúť z „miesta činu“. Keby som aj chcel, reťaz zablokovala volant, takže by som sa ďaleko nedostal. A tak niekoľko miestnych chlapov začalo udierať pästami dovnútra cez okno snažiac sa ma udierať do hlavy. Jednému sa podarilo chytiť moje okuliare a zlomiť ich. Ako ma udierali, vytiahol som sa von cez okno, aby som dostal do auta čo najrýchlejšie svoju manželku a jej mamu. Za minútu sa na miesto nahrnulo už aspoň 50 ľudí. Vzadu som si všimol zopár ľudí, ktorí proti nám huckali dav kričiac: „Kuire (hanebné oslovenie belocha) toto nie je tvoja krajina.“ Otvoril som dvere plačúcej Leene a snažil sa ju natlačiť dovnútra, aby nebola vonku. Popritom ma opakovane kopali a udierali zozadu do hlavy. Nakoľko som skoro o polovicu ťažší ako miestni a v tom okamihu aj napumpovaný adrenalinom, ani som si to nevšimol. Jednému z nich sa podarilo kopnúť do dverí, cez ktoré do auta vstupovala moja manželka a tie ju udreli do hlavy. V tom momente som sa dozvedel odpoveď na otázku, ktorú mi položila učiteľka, keď som mal 17 rokov a ktorá vedela, že som kresťan: „Nastavil by si druhé líce aj keby ti niekto zaútočil na rodinu?“ Začal som miestnych chlapov biť hlavou nehlava. O pár minút prišla polícia a odtiahla ma na miestnu policajnú stanicu. Bolo tesne pred voľbami a posledné roky niektoré z miestnych politických strán hlásali nenávisť voči bielym a voči kresťanstvu. Chcú, aby sa Nepál stal hinduistickou republikou a zahraničné veľmoci sa prestali miešať do jeho vnútorných záležitostí. Peniaze od OSN im pritom neprekážajú...

Policajti boli veľmi ústretoví a v podstate mi zachránili život, tým že ma „násilne“ odvieďli. Chápali, že vina nebola na mojej strane. Na stanicu do hodiny prišli ľudia z nášho zboru, ktorí sa dozvedeli čo sa stalo, aby sa ma zastali a modlili sa.

Nasledujúcu noc som musel stráviť na policajnej stanici, aby miestni „vychladli“. Aspoň som ochotnal ich jedlo, ktoré jedia. Polícia v Káthmandu, ale aj mimo hlavného mesta, má často strach z miestnych ľudí. Nie jeden z policajtov už dostal podobnú nakladačku aká sa ušla mne, keď spravil niečo, čo sa miestnym nepáčilo. Ľudia sú často sudcami aj vykonávateľmi práva. V noci som nezažmuril oka, lebo ma začalo bolieť telo na mnohých miestach po tom, ako sa z neho vyplavil adrenalin. Rozmýšľal som, či je moja rodina v poriadku a kedy sa dostaneme do Melamchi, aby som deťom odovzdal šaty a deky, ktoré budú čoskoro potrebovať.

Súd – rozuzlenie

Na druhý deň prišlo na policajnú stanicu zo desiat chlapov s rodinami, ktorých som vraj udrel. Prišli

aj ľudia z nášho zboru, aby vec „zjednali“. Ľudia zo zboru mi povedali, že ak sa odtiaľto chcem dostať v ten istý deň, nech nič nehovorím a nech sa ospravedlím. Musím uznať, že ukloniť sa so zopnutými rukami a ospravedlniť sa všetkým zúčastneným stranám bola poriadne horká pilulka. Najmä, keď niekoľko miestnych mi pred policajným náčelníkom plújúc do tváre hovorilo, že môžem byť rád,

že ma nezabili, lebo oni sú „miestni“ a im nikto nič nemôže. Ani vtedy, ak by ma zabili. Polícia sa len zo zdvorilosti usmievala. Do hodiny sme podpísali papiere o tom, že vec je mojím ospravedlnením vyriešená a nikto sa nebude domáhať pomsty. Išli sme sa pozrieť na naše auto ktoré malo kopy nových preliačín od kopancov a odlomené spätné zrkadlá. Boli sme však radi, že auto nepodpálili a zázrakom z toho vyviazlo len so spomenutými „ranami“.

Rýchlo sme šli domov, osprchovali sa a vyrazili spolu s vecami na cestu do Melamchi. Po hodine a pol sme ešte stále „viseli“ uprostred Káthmandu v zápche. Predo mňa sa tlačil autobus, tak som ho nechal ísť pred nás. Nebudem sa predsa hádať s autobusom, je väčší. A v tom okamihu zozadu do nás dvakrát vrazil kamión. Vodič vystúpil kričiac na mňa, prečo nejdem poriadne, že on tu nebude čakať. Leena ma chytila za ruku, nech nevystúpim. Len som sa usmial a odvetil, že dnes sa už nechystám ísť na policajnú stanicu. Ale naozaj by som mu bol rád jednu strelil. Vodič sa upokojil a šli sme ďalej.

Prejsť 80 kilometrov nám trvalo približne 8 hodín s prestávkami. Väčšinou sme s našim malým Fordom Figo išli „rýchlosťou“ do 5 km za hodinu. Dokonca sme raz predným kolesom padli do diery, ktorú som si nevšimol. Vystúpil som, nadvihol zapadnutú časť auta, Leena zaradila spiatocku, vytiahla auto a šlo sa ďalej. Do Melamchi sme prišli o druhej nad ráno. S deťmi sme sa stretli na druhý deň po tom, ako sme spali v aute. Vďaka Bohu sme mali k dispozícii veľkú kopy teplých diek.

Deťi sa šatám a dekám veľmi potešili. Zvestovali sme im evanjelium, strávili s nimi pár hodín a vyrazili sme domov. Život v Nepále vyzerá ako dobrodružstvo a málokedy je ideálny. Práve preto sme veľmi vďační za každého nášho modlitebného a finančného podporovateľa. Ak by ste sa radi pridali, navštívte našu stránku a napíšte nám: www.hopeforkidsnepal.org. ■

MISIA MEDZI ŠTUDENTMI

BEATA SZREJDER, pochádza z Poľska a slúži u nás v rámci Vysokoškolského biblického hnutia.

Na strednej škole som neraz zažívala pocit krivdy z toho, že vo svojej blízkosti nemám žiadnych veriacich rovesníkov, či už v zbere, alebo škole. Práve preto som sa tak veľmi tešila na príležitosť stať sa aktívnou súčasťou nejakej mládeže, ktorú vysokoškolské štúdium mladým ľuďom poskytuje. Moje spomienky na štúdium na univerzite sú tak neoddeliteľne späté s Vysokoškolským biblickým hnutím. Som vďačná za všetkých ľudí, ktorých som mohla v priebehu tých piatich rokov stretnúť a spolu s nimi poznávať Boha a Jeho Slovo. Jedným z týchto ľudí je aj **BEÁTKA SZREJDER.** (*Vladimíra Vrajová*)

Volám sa Beáta, som misionárka pôvodom z Poľska, ale na Slovensku žijem už viac ako sedem a pol roka. Ocitla som sa na Slovensku kvôli spolupráci s Vysokoškolským biblickým hnutím (VBH), úlohou ktorého je podporovať veriacich študentov v šírení evanjelia na slovenských univerzitách, ale aj pomáhať im prehľbovať osobný vzťah s Bohom. Skôr, ako som prišla na Slovensko, som bola zapojená do takej istej služby v Poľsku. Moje pôsobenie medzi poľskými študentmi mi dalo veľa skúseností, ktoré sa pre mňa stali obrovskou pomocou pri príchode na nové miesta.

Moja túžba starať sa o študentov a pomáhať im vznikla hlavne z toho dôvodu, že aj v mojom živote sa najväčšia zmena udiala práve počas študentských čias. Zmena bola spojená s mojím chápaním, kto je Boh. Skôr som v Neho verila, potom som Mu začala dôverovať. Najprv som bola religiózna, potom som s Ním začala mať naozajstný, hlboký vzťah. Keď som študovala v prvom ročníku, zistila som, že sa organizujú nejaké zaujímavé kresťanské stretnutia. Zúčastnila som sa na nich, počula som tam o tom, ako Boh mení život, keď Mu dôverujeme a ako sa vie o nás najlepšie postarať, keď žijeme podľa Jeho vôle. Do tohto času som si o sebe myslela, že som veľmi dobrý človek, ktorý nerobí žiadne hrozné veci. Vtedy mi Boh pomohol pochopiť, čo je hriech a že aj ten najmenší hriech ma od Neho oddeľuje. Potrebovala som prijať Božiu pravdu, že iba Kristus ma môže zachrániť, iba Jeho smrť a zmŕtvychvstanie sú riešením pre moju večnosť.

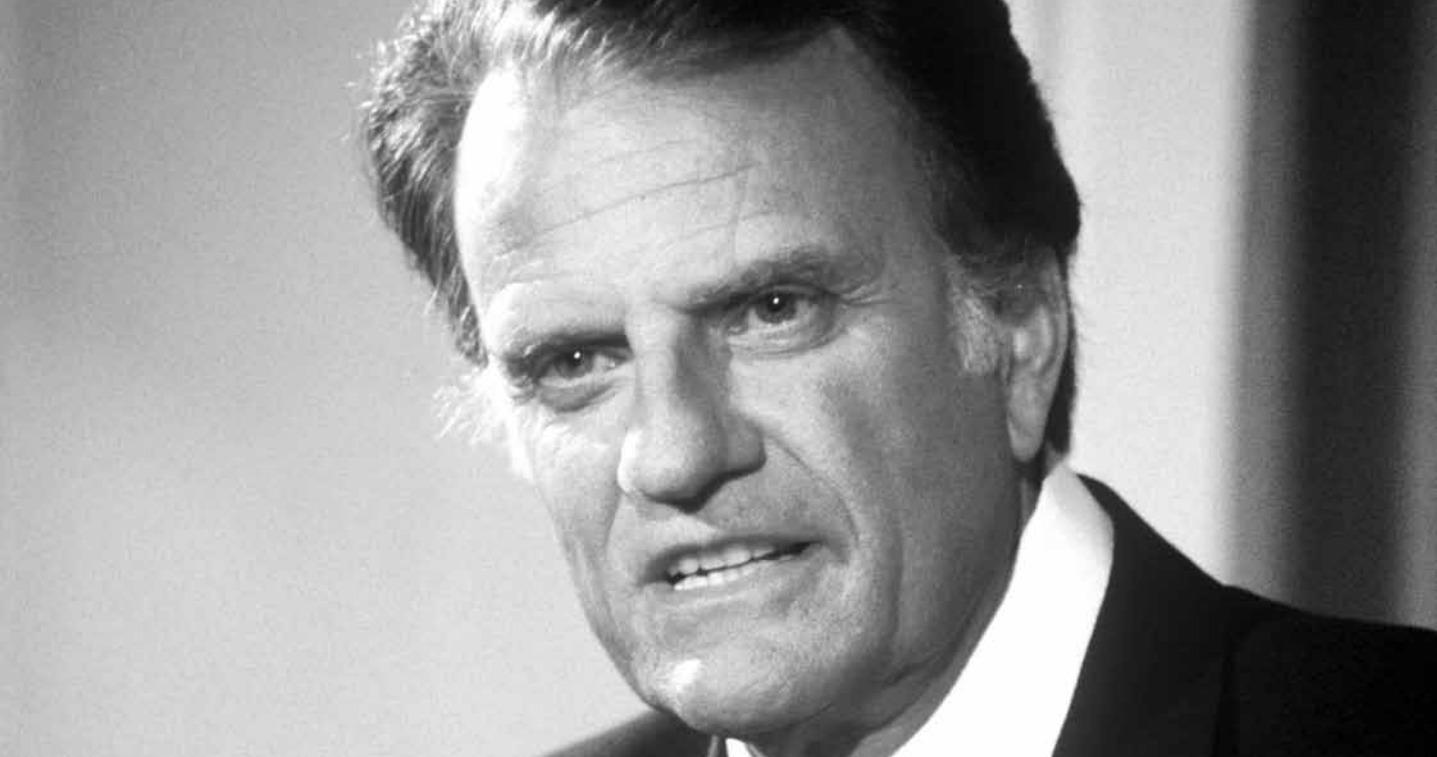
A vďaka Božej milosti som to prijala a snažím sa žiť podľa tejto pravdy každý deň.

Možno o dva roky neskôr mi Boh pomohol pochopiť, aké je to dôležité, že sme Jeho misionármi všade tam, kde sme. Ale postupom času v mojom srdci rástla túžba ísť niekde na misiu. Zo začiatku som uvažovala nad Áziou, ale to nebolo možné. Nakoniec mi Boh dal možnosť prísť na Slovensko a slúžiť tu medzi študentmi. Som veľmi vďačná za toto privilégium.

To, že som z Poľska, bolo veľmi nápomocné pri adaptovaní sa na novú kultúru a pri učení nového jazyka. Aj keď sú naše jazyky a kultúry veľmi podobné, musela som si dávať pozor na slová, ktoré síce znejú tak isto, ale majú iný význam. Najlepším príkladom sú dve najdôležitejšie slová: v slovenčine „láska“ – v poľštine „miłość (miłość)“, a v slovenčine „milosť“ – v poľštine „łaska (łaska)“. Viem, že ešte stále mám na čom pracovať, pokiaľ ide o zlepšovanie sa v slovenčine.

Aby sme my, misionári, dobre konali svoje úlohy, veľmi potrebujeme podporu, zvlášť tú modlitebnú. Preto vám chcem predložiť nejaké námety, a budem vďačná za každú jednu modlitbu: nech poslušne konám podľa Božej vôle, nech som soľou a svetlom medzi študentmi, nech vždy odrážam Krista.

Prosím vás aj o modlitby za evanjelizáciu, ktorá sa bude konať začiatkom marca v Košiciach a v Prešove, nech Boh zasiahne čo najviac študentov a nech natrvalo zmení ich životy. ■

Odišiel k Nemu. Fenomén. Charizmatik. Leader. Evanjelista, ktorý inšpiroval stovky iných evanjelistov po celom svete. Jeho služobník. Odišiel k Tomu, o ktorom rozprával miliónom. Ku ktorému volal zástupy i jednotlivcov. Teraz je tam. S Ním. A s mnohými, ktorí prijali pozvanie Božej milosti. Je to ako príbeh z iného sveta. Treba však povedať pravdu – to je z iného sveta. Zomrel Billy Graham.

BILLY GRAHAM U OTCA

TIBOR MÁHRİK

(Prednáša na FF Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, CB Žilina)

Životný príbeh

Celým menom William Franklin Graham. Narodil sa 7. novembra 1918 vo farmárskej rodine neďaleko Charlotte v Severnej Karolíne ako najstaršie zo štyroch detí. Rodičia mali škótsko-írsky pôvod. Bol talentované dieťa, miloval čítať knihy. V čase dospievania, keď skončila prohibícia, prinútil ho otec vypiť toľko piva, až mu prišlo zle. Stal sa abstinantom po celý život.

Už ako mladý študent na Florida Bible Institute (1937) začal verejne kázať. Tu prežil povolanie od Boha do kazateľskej služby. V roku 1939 už bol ordinovaný skupinou južných baptistov v Peniel Baptist Church na Floride. Vyštudoval antropológiu na Wheaton College (Chicago), kde promoval v roku 1943. V tomto období si ujasnil svoj vzťah k Biblii ako k neomylnému Božiemu slovu. Kľúčovú úlohu v tomto zápase zohrala Henrietta Mears z First Presbyterian Church of Hollywood z Kalifornie. Ako tridsaťročný sa stal prezidentom Northwestern Bible College v Minneapolis.

Oženil sa už v roku 1943 so spolužiačkou z Wheaton College – Ruth, dcérou misionárov v Číne. Mali päť detí, 19 vnúčat a desiatky pravnúčat. Pán Boh Billymu a Ruth doprial takmer 64 rokov spoločného manželského života. Ruth ho predišla na večnosť vo veku 87 rokov 14. júna 2007. Grahamove deti prekonal rôzne zápasy viery a čelili aj ná-

ročným výzvam u svojich vlastných detí – rozvod, útek z domu, drogy, anorexia a bullimia, tiež aj problémy so správaním. Dnes sú všetky aktívne zapojené v diele evanjelia rôznym spôsobom.

Verejná služba

Billy neprežil svoje vlastné obrátenie ako dramatickú skúsenosť. Skôr to bol tichý dotyk Ducha svätého, ktorý hlboko prenikol jeho srdce a zmenil mu život. Aj preto pri evanjelizácii kládol väčší dôraz na vnútorné rozhodnutie „nasledovať“, než emocionálne prežívanie „prítomnosti“ živého Boha. Svoju kazateľskú službu z čias študentských Billy rozvinul veľmi rýchlo prostredníctvom médií, s ktorými neskôr veľmi intenzívne spolupracoval. K prvým programom patrilo vysielanie *Songs in the Night*. Nielen že zohnal potrebné peniaze na program, ktorý už mal skončiť, ale tiež objavil aj skvelého barytonistu George Beverly Shea, ktorého najal do týchto vysielaní. Neskôr sa stali nerozlučnou dvojicou v službe evanjelia na turné a veľkých evanjelizačných podujatia, ktoré Billy organizoval po celom svete. Prvú verejnú evanjelizáciu zorganizoval v Grand Rapids (štát Michigan) ako 28 ročný a zúčastnilo sa na nej 6 000 ľudí.

Podľa dostupných štatistík od roku 1947 zorganizoval viac ako 400 verejných evanjelizácií v 185

krajinách na šiestich kontinentoch. Pán Boh konal cez túto službu veľké veci. V Moskve v roku 1992 sa evanjelizácie zúčastnilo 155 tisíc ľudí a asi štvrtina reagovala pozitívne na výzvu nasledovať Pána Ježiša Krista. V Londýne napríklad takéto večery trvali 12 týždňov a v New York na Madison Square Garden až 16 týždňov. V roku 1982 navštívil aj Československo. Kázal v Prahe, Brne a Bratislave. Bohoslužba pre širokú verejnosť sa konala v priestoroch Cirkvi bratskej na Cukrovej 4. Mal som tú milosť tam byť. Neskôr vznikla aj kniha „Volanie na cestu pokoja“, v ktorej sú zachované obrazové aj textové dokumenty.

Mladý Graham inicioval prvé stretnutie s prezidentom Harry S. Trumanom (1950), na ktorom apeloval na Biely dom, aby podnikol kroky proti rastúcemu komunizmu v Severnej Kórei. Stal sa duchovným poradcom viacerých amerických prezidentov. Posledným prezidentom, s ktorým mal privátne stretnutie pri modlitbe bol Barack Obama 25. apríla 2010. Prezident Trump sa s ním už nestretol. Na jeho adresu však na Twitteri napísal: „Úžasný Billy Graham je mŕtvy. Nebol nikto ďalší, ako on. Bude chýbať kresťanom aj predstaviteľom iných náboženstiev. Bol to veľmi ojedinelý človek.“

Okrem toho, že Bill Graham sa stretol so všetkými americkými prezidentmi, ktorí žili počas jeho aktívnej služby, mal otvorené dvere do mnohých krajín celého sveta. Stretol sa s rôznymi diktátormi, predstaviteľmi totalitných režimov a tiež vplyvnými osobnosťami zo sveta biznisu, kultúry a vedy. Vždy vystupoval ako kazateľ, resp., pastor, ktorý ponúkal zvesť o zmierení Boha s človekom skrze dielo Ježiša Krista na Golgote a volal vplyvných ľudí k dodržiavaniu ľudských práv a sociálnej spravodlivosti. Odmietal finančne lákavé ponuky a projekty, ktoré by spôsobili spomalenie alebo oslabenie jeho evanjelizačného snaženia.

Kontroverzné postoje

Aj keď o Billovi Grahamovi hovoríme v superlatívoch vzhľadom na jeho evanjelizačné projekty, ako každý iný človek, aj on mal tienisté stránky života a služby. V roku 2002 sa na verejnosť dostali materiály, podľa ktorých v čase aféry Watergate v komunikácii s prezidentom Nixonom (1972–73) zastával antisemitské postoje a názory. V roku 2009 boli tzv. Nixonove pásky zverejnené a Billy Graham sa ospravedlnil a vyjadril ľútosť nad svojimi poznámkami a komentármi, ktorými sa dotkol mnohých. Zverejnenie týchto informácií vyvolalo vášnivé reakcie v spoločnosti, pretože Graham v tom čase bol všeobecne známy ako ten, kto podporuje štát Izrael a rešpektuje židovskú vieru do takej miery, že odmietol dávať evanjelizačné výzvy Židom, aby sa obrátili k Ježišovi Kristovi.

Billy Graham bol kritizovaný radikálnymi evanjelikálnymi kresťanmi za svoje inkluzivistické postoje v oblasti ekumenizmu. Trval totiž na tom, že

ľudia môžu byť spasení aj bez viery v Ježiša Krista, ktorú by viditeľne vyznávali alebo si ju uvedomovali. Podľa Grahama Boh volá každého človeka k sebe bez ohľadu na to, či je ateista, Budhista alebo Moslim, či príslušník iných náboženstiev, preto sú súčasťou tela Kristovho, lebo „ich volá Boh“. Nemusia poznať meno Ježiša Krista, ale stačí, že vo svojom srdci vedia, že potrebujú niečo, čo nemajú. Preto sa obracajú k jedinému svetlu, ktoré poznajú a majú... Graham bol presvedčený, že sú spasení a budú s ním v nebi.

Tretou spornou oblasťou bol jeho pohľad na postavenie a službu žien v cirkvi a v spoločnosti. Hlásal, že pre ženu je rola manželky, matky a vedenie domácnosti skutočným mandátom ženstva podľa judeo-kresťanskej etiky. Stal sa všeobecne známym tým, že so žiadnou ženou neostával osamote (tzv. pravidlo B. Grahama) okrem svojej manželky. Medzi nimi vládlo pravidlo: Bill má viesť a Ruth ho má nasledovať. Jeho vlastné dcéry však s takýmto postojom otca k ženám mali problém. Ťažko niesli napríklad to, že im odmietol možnosť získania vyššieho vzdelania. Otec ich vychovával len pre úlohu manželky, matky a prácu v domácnosti. O možnosti kariéry nesmela byť doma reč. Bez kriku, bez diskusie, bez vysvetlenia...

Záver

Svet sa rozlúčil s mužom, ktorý za zapísal do dejín novodobého kresťanstva nevidaným spôsobom. To je dôvod skloniť svoju hlavu. S vďačnosťou, obdivom a inšpiráciou. S vďačnosťou za to všetko krásne a nebeské, ktoré vyrástlo z jeho služby. Čo vyrastá z tej našej? S obdivom voči Pánu Bohu, ktorý koná dielo milosti v spolupráci s človekom vtedy aj dnes. On povoláva mladých ľudí do služby. Neprehliadame to dnes? S inšpiráciou preto, že život a služba Billyho Grahama sa stala výzvou naliehavo hľadať cesty, možnosti a prostriedky, ako priniesť zvesť o živom Bohu všetkým ľuďom. Učiť sa hovoriť k srdcu človeka. Výzvou žiť s Bohom, v Bohu a pre Boha v tej svojej dobe. To je výzva, ktorú nie je múdre ignorovať. Časy sa menia, Boh ostáva. Nemáme výhovorky. ■

Použité zdroje:

http://www.christianitytoday.com/pastors/2018/february-web-exclusives/billy-grahams-altar-calls-were-more-than-moments-of-decision.html?utm_source=leadership-html&utm_medium=Newsletter&utm_term=2674990&utm_content=568607214&utm_campaign=email

W. Martin: *Divorce, drugs, drinking: Billy Graham's children and their absent father* - *The Washington Post*, 21. február 2018. [on-line]

<https://www.usatoday.com/story/news/nation-now/2018/02/26/overcoming-struggles-billy-grahams-children-rooted-ministry-today/375477002/>

REKONŠTRUKCIA ZD CIRKVI BRATSKEJ V ŽILINE

Po rokoch mnohého úsilia, zvažovania rôznych alternatív a vytrvalých modlitieb sme spustili investičný zámer rekonštrukcie zborového domu. Je to pre nás mnohých veľká udalosť viery a dôvod k vďačnosti Pánu Bohu za dielo evanjelia, ktoré je od 80-tych rokov minulého storočia spojené s touto budovou. Ďakujeme všetkým, ktorí ste zápas o stavebné povolenie niesli na svojich modlitbách spolu s nami.

Pán Boh nám otvoril predivne dvere a smeli sme na realizáciu stavebného projektu otvoriť pôžičku v banke vo výške 250 tisíc eur. Je to pre nás veľké bremeno. Vo februári sme sa pustili do práce. Počas nutných búracích prac sa ukázali vážne statické poruchy nosných múrov, ktoré sme museli urýchlene odstrániť. Veríme, že onedlho bude položená základná deka a ideme ťahať múry. Cieľ je stihnúť všetko ešte do konca roka 2018. O priebehu stavebných prac vás budeme informovať aj na našom zborovom webe.

Prosíme o modlitby a tiež o finančnú pomoc.

ĎAKUJEME.

Tibor Máhrík, koordinátor projektu

Číslo účtu zriadené k tomuto projektu: IBAN: SK34 7500 0000 0040 2303 3209

Vizualizácia

DOHOVOR RADY EURÓPY O PREDCHÁDZANÍ NÁSILIU A ŽENÁCH A DOMÁCEMU NÁSILIU A O BOJI PROTI NEMU

Istanbul, 11. mája 2011]

Preambula

Členské štáty Rady Európy a ostatní signatári tohto dohovoru:

Pripomínajúc Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ETS č. 5, 1950) a jeho protokoly; Európsku sociálnu chartu (ETS č. 35, 1961 a revidovanú v roku 1996); Dohovor Rady Európy o boji proti obchodovaniu s ľuďmi (ETS č. 197, 2005) a Dohovor Rady Európy o ochrane detí pred sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním (ETS č. 201, 2007);

Berúc do úvahy rastúci objem judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá ustanovuje dôležité štandardy v oblasti násilia na ženách;

Pripúšťajúc pokračujúce porušovanie ľudských práv počas ozbrojených konfliktov, ktoré postihuje civilné obyvateľstvo, najmä ženy, formou rozsiahleho alebo systematického znásilňovania a sexuálneho násilia, a potenciál pre zvýšenie rodovo podmieneného násilia počas ozbrojených konfliktov a po ozbrojených konfliktoch Uznávajúc, že ženy a dievčatá sú vystavené vyššiemu riziku rodovo podmieneného násilia ako sú muži.

Uznávajúc, že domáce násilie postihuje ženy disproporcionálne, a že tiež muži môžu byť obeťami domáceho násilia;

Uznávajúc, že deti sú tiež obeťami domáceho násilia, ako aj svedkami násilia v rodine;

Usilujúc sa vytvoriť Európu oslobodenú od násilia na ženách a domáceho násilia; sa uzniesli na nasledovnom: ...

Na tomto mieste uvádzame len úryvok z Preambuly tohto rozsiahleho dokumentu (tzv. Istanbulský dohovor), ktorý v 82 článkoch, ukladá členským štátom EU, akú legislatívu majú prijať v oblasti ochrany práv predovšetkým žien a detí, teda aj otázku rodovej rovnosti.

Dokument rozdelil Európu do dvoch táborov: jedni v ňom vidia progres a prijatie zásadných pravidiel v rodovej rovnosti, jeho odporcovia vidia problémy práve vo formuláciách rodovej rovnosti. Za vlády Ivety Radičovej (2011) podpísala Dohovor aj Slovenská republika, no neratifikovala ho spolu s ďalšími desiatimi štátmi. Brusel v ostatnom čase tlačí na týchto 11 štátov EU, aby Dohovor ratifikovali. Expremiér R. Fico nedávno vyhlásil, že kým bude on predsedom vlády, Dohovor sa na Slovensku neratifikuje. (Ešte netušil, že tak skoro skončí.) Toto stanovisko zastávajú aj predstavitelia viacerých cirkví na Slovensku tzv. Badinským vyhlásením 13. 2. 2018.

Uverejňujeme úryvok aj z neho:

Vyhlásenie najvyšších predstaviteľov kresťanských cirkví v Slovenskej republike k tzv.

Istanbulskému dohovoru

Moderná doba, zmeny v pohľade na človeka a spôsob života, veľký dôraz na individualizmus, osobný rozvoj a osobné záujmy – to všetko prinieslo so sebou aj negatívne javy, medzi ktoré patria rozličné prejavy násilia, a to aj vo vzťahoch medzi najbližšími, teda v rodinách.

Ako kresťania veríme, že Boh stvoril všetkých ľudí rovných v dôstojnosti. Každý človek je jedinečný, Boh chce z nás mať jednu rodinu, v ktorej sa navzájom dopĺňame. Násilie nikdy nie je vhodnou cestou na riešenie problémov. Je dobré, že si tieto pravdy v spoločnosti stále viac uvedomujeme a prispôbujeme sa tomu aj naša legislatíva, čo možno len oceňujeme. Pri dosahovaní ideálov je však rovnako dôležité, aké prostriedky si pri tom zvolíme. Účel nesvätí prostriedky a nie každá cesta vedie k vytýčenému cieľu. Aj preto so znepokojením sledujeme iniciatívy, ktoré smerujú k ratifikácii kontroverzného dohovoru Rady Európy, tzv. Istanbulského dohovoru.

25. februára prijali viacerí slovenskí teológovia stanovisko k Vyhláseniu predstaviteľov cirkví tzv. Istanbulskému dohovoru.

Z neho vyberáme:

Predstavitelia jedenástich cirkví podpísali dňa 13. februára 2018 „Vyhlásenie najvyšších predstaviteľov kresťanských cirkví v Slovenskej republike k tzv. Istanbulskému dohovoru.“ Žiadajú v ňom, aby Slovenská republika nepristúpila k ratifikácii a stiahla svoj podpis tohto dohovoru, ktorý upravuje záväzky štátov pri predchádzaní násiliu na ženách a domácej násilii a o boji proti nemu.

Ako členovia cirkví vyjadrujeme nesúhlas s týmto vyhlásením našich predstaviteľov a obraciame sa na veriacich ľudí, ktorí cítia potrebu hľadať čas priradený k nášmu vyjadreniu. Chceme byť v duchu našich kresťanských tradícií mestom na návrší, svetlom sveta, soľou zeme a chceme byť aj tvorivou a kritickou súčasťou prebiehajúcich civilizačných procesov a zmien.

Vzhľadom na to, že Istanbulský dohovor rozdelil aj cirkvi na Slovensku, rozhodli sme sa do budúceho čísla pripraviť na túto tému besedu, do ktorej sme pozvali iniciátora Stanoviska k Vyhláseniu Ondreja Prostredníka a predsedu Rady Cirkvi bratskej Štefana Evína, ktorý Vyhlásenie najvyšších predstaviteľov cirkví na Slovensku za Cirkev bratskú podpísal. ■

(Bohuslav Piatko)

Z ROKOVANIA RADY CIRKVI BRATSKEJ FEBRUÁR 2018

Rada schválila:

Nový štatút odboru PLANt.sk s dôrazom na to, že PLANt.sk nezakladá zbory, ale podporuje zakladanie zborov materskými zborními.

Podklady, ktoré finančný odbor predloží na prerokovanie hospodárom zborov 17. 2. 2018 v B. Bystrici

Účasť predsedu a tajomníka Rady na Evanjelikálnom fóre 2018 v Prahe a úhradu nákladov.

Vymenovanie kazateľa Mareka Jurču za administrátora zboru v Michalovciach po ukončení služby správcu zboru Bohdana Roháčka na obdobie 12 mesiacov.

Vizitačnú správu z vizitácie zboru v Hermanovciach a pripojila k nej svoje poznámky.

Rada zobrala na vedomie:

Správu Dona Olesona z nášho čestného zboru First Evangelical Free Church Rockford o podpore ľudí a aktivít v CB na Slovensku. Tajomník RCB v mene Rady odpísal s poďakovaním za túto podporu.

Ďalej Rada:

Upravila pracovnú náplň predsedu PLANt.sk Tomáša Henžela v súvislosti s jeho odmeňovaním v prostriedkov cirkvi.

Stanovila výšku pravidelného mesačného príspevku pre Juraja Klementoviča z jeho sponzorského fondu.

Súhlasila so žiadosťou zboru CB Bratislava Cukrová o pracovno-právny vzťah pre Vladimíra Šima vo funkcii pastoračný asistent na dobu určitú. Rada pozve brata na osobné stretnutie.

(Spracované z podkladov Rady Cirkvi bratskej)

Ak chceš zdravo žiť odpúšťaj a nenávisť opúšťaj

ODPUSTENIE

TOMÁŠ KOMRSKA
(Autor je vodič trolejbusu)

Pri nočnom pokojnom putovaní hore-dole prázdňinovým mestom počúvam rozhlasový rozhovor s textárom a básnikom. Nezachytil som meno, ani celý rozhovor, ale na otázku: „Ako vzniká kvalitný text a dobrá báseň?“ hosť odpovedá: „Vyškrtávaním. Vyškrtávaním prebytočných slov.“

Socha vzniká osekávaním.

Krása diamantu vyniká brúsením.

A človek zrejme púšťaním, opúšťaním a odpúšťaním.

Najlahšie sa odpúšťa tomu, na kom mi nezáleží, kto mi je ľahostajný a ľahko naňho zabudnem. Ale to nie je odpustenie. Ťažko odpúšťam nepriateľovi a najťažšie láske, ktorá zradí, ktorá zraní.

Láska a nenávisť sú dve sestry, ktoré sa prelínajú ako deň a noc. Kedy končí deň a kedy začína noc?

Neexistuje lacné odpustenie.

Slovenské „odpúšťam, ale nezabudnem“ je alibizmus, lebo podvedome čakám na príležitosť, ako vinníkovi zranenie farbisto pripomenúť alebo vrátiť. Lebo k úprimnému, a hlavne k prežitému odpusteniu vedie dlhá cesta slzavým údolím pre odpúšťajúceho, ktorá vrcholí zabudnutím.

Boh „až“ na tretí deň do hĺbky prebolel, precítil a naplno sa zžil s výkrikom: *Odpusť im, lebo nevedia čo činia.*

Ak je zjavné, že *u Pána je jeden deň ako tisíc rokov a tisíc rokov ako jeden deň*, tak sa hlboké Božie odpustenie zrodilo pod farchou akoby troch tisícročí, či skôr celých dejín ľudstva – zintenzívnených do našich troch dní.

Bolo by bývalo možné vzkriesenie bez výkriku, či skôr postoja Krista: *Bože, odpusť im, lebo nevedia čo činia!*

Neviem.

Koľko intenzívneho času potrebujem na prebolenie rany a na úprimne prežité odpustenie ja?

Deň, tri, týždeň, mesiac, pol roka? Viac?

Koľko potrebujem času na vzkriesenie vzťahu, ktorý bol ukrižovaný? Neviem.

Láska sa niekedy nepozorovane premení na temnú noc nenávisťi a zúrivých búrok. Vtedy, uprostred noci, sa záblesky búrky mylne javia ako deň, a takých dní sa bojím. Vtedy utekám, lebo taký vzťah nechcem, a pritom, stačí tak málo, čo ale stojí tak veľa úsilia – odpustiť a zabudnúť. A čakať.

„*Prečo ľudia pália mosty, prečo len sú takí sprostí?*“, spieva Rišo Müller.

Po precítenom odpustení prichádza nenápadne úsvit nového dňa obohatený o skúsenosť desivej noci. Tak, ako je dôležité pokánie pre vinníka, tak je dôležité odpustenie pre raneného. Vtedy je minca platná, keď má rub aj líce. Keď sa však stretne *pokora – pokánie – odpustenie*, trojica, ktorá posväčuje, v jednej osobe, napríklad vo mne, tak mám zamiesené na širokospektrálne liečivo pre zdravý život.

Odporúčanie: liečivo podávať trikrát denne v malých dávkach – aby sa prchavá pokora nevyparila, pretože ľahko sublimuje na pýchu – a liečenie sa práve začalo.

Pri nečakaných vedľajších účinkoch, zväčša pozitívnych, kontaktujme sa s dobrou správou iného nešťastníka. ■

ZA HRANICOU

MIROSLAV KOCÚR
(Teológ, publicista,
vysokoškolský pedagóg.)

Historická skúsenosť však jasne ukazuje, čo tieto slová v minulosti opisovali, čo znamenali a k čomu v konečnom dôsledku aj viedli. A aké tragédie sú v dejinách dvadsiateho storočia s nimi spojené. A mali samozrejme aj svojich reálnych nositeľov a protagonistov. Voči tomu sa snažili slovenskí verejní činitelia, ktorí vykazovali vo svojom konaní rôznu mieru naplnenia týchto pojmov vymedzovať. Počuli sme: „Ja určite nie som fašista, ale musíme zatočiť s parazitmi.“ Alebo: „Ja nie som xenofób ale, cudzincov tu za žiadnych okolností nechceme.“ „Ja nie som rasista, ale židia naozaj ovládajú tento svet.“ „Ja nie som ľudák, ale Tiso to myslel dobre.“ „Som proti klientelizmu, ale tento tender musíme spraviť takto.“ „Som proti mafiánskym praktikám, ale je určite lepšie spoliehať sa na vlastných bodyguardov, ako na našu políciu“.

K tomu sa pridali obvinenia z novinárskeho hyenizmu, ak niekto na tieto veci poukazyval. Ak o tom niekto vecne písal, kládol otázky, či písal infožiadosti, ak o tom na verejnosti hovoril, prišla ako odpoveď arogancia, útoky, trestné oznámenia. Výsmech a posmešky z právdoláskarov, havloidov, liberálov, multi-kulti-kaviarskej a sniečkárskej mentality. Expresívne vyjadrenia o kynoznení názorových oponentov, konšpirácie a nenávisťné reči o Bruseli a Európskej únii, ktorá nám nebude diktovať. O tom, že

Pár mesiacov sme sa ako spoločnosť pohybovali smerom k otvorenému pomenovávaniu javov a udalostí pravými menami. Nositelia tohto pohybu smerom k otvorenosti hovorili o potrebe opustiť politickú korektnosť. Do verejného priestoru sa postupne dostávali expresívne výrazy ako synonymum oslobodenia mysle. Otvorili sme hrádku expresívnym vyjadreniam. To, že tieto vyjadrenia veľmi často posúvali verejnú debatu aj smerom k nenávisťnému a konfrontačnému postoju veľmi často unikalo pozornosti aktérov tohto dialógu novej kvality.

V médiách sa objavili pri popise istých procesov, udalostí či hnutí slová s jasným obsahom: fašizmus, národný socializmus, antisemitizmus, xenofóbia, rasizmus, korupcia, klientelizmus, mafiánsky štát. Tieto slová označujú politologicky aj filofogicky presne obsah takýchto postojov a konania, ktoré ho navonok prezentuje.

korupcia a zlodejina k nám prišla v jednom balení s eurofondami. Takto nám pravda na nerozoznanie splynula s nepravdou a lžou. Obsahy vážnych pojmov boli vyvážené posmeškami alternatívnej reality a médií. Dávkovaná nenávisť splynula s programovým štváním voči tým, ktorí do tejto hystérie nechceli vstúpiť a nielenže sa nepridali, ale dovolili si na to upozorňovať. A tak nám extrémisti splynuli s neextremistami, lebo fašisti a mafiáni si myslia, že ak ich takto niekto dešifruje, tak im len nadáva.

A tak pochodujeme so sviečkami proti zlu z Istanbulu, kým sa nám slovenské zlo z našich srdiec prenieslo už do každodenného života. Ostré slová sa zmenili na škandalizáciu názorových oponentov a škody, ktoré napáchali, má vyvážiť milión eur na stole. Na spravodajskom televíznom okruhu hovoria krátko po sebe v pozmenenom programe traja najvyšší ústavní činitelia. Ján Kuciak a Martina Kušnírová sú totiž už pod zemou. Neposlali ich tam ostré slová ani sa tam nešli skryť. Ich životy ukončili ostré náboje. Slovensko prekročilo hranicu a zlo sa rozhodlo otvorene vstúpiť do našich životov. Tým sa však táto cynická hra neskončila a neskončí sa. Zlo sa totiž nevzdáva samo. Odkaz tejto situácie môžeme čítať aj tak, že práve tieto dva životy v slovenskej zemi už kľúčia, aby priniesli svoju úrodu.

august 1968

november 1989

Tretí raz na námestí

... Lebo vieme, že súženie vedie k vytrvalosti, vytrvalosť k skúsenosti, skúsenosť k nádeji – a nádej nesklame... (Rim 5, 3-5)

marec 2018

konferencia

Zdravá rodina

Túžime pomáhať vytvárať zdravé rodiny na základe milosti

Rečníci: Tim a Darcy Kimmel (USA)

Garant: Tibor Máhrik (teleos.sk)

Dátum: 12.5.2018

Čas: 9:00-16:00

Miesto: Žilina

Cena: 15€

Programové bloky:

1. Diagnóza doby: Erózia rodiny
2. Základy zdravej rodiny
3. Kimmelovci o sexe
4. Otázky a odpovede

Registrácia online:

www.konferenciazdravarodina.sk

Kapacity sú obmedzené!

Organizátori:

Teleos, s.r.o. (teleos.sk)

ZaKostolom (zakostolom.sk)

Čirkev bratská v Žiline (cbza.sk)

Family Matters Ministry (familymatters.net)